

Vooruit blijven kijken

Jaarverslag 2020
Gemeente Heemstede

Teksten interviews medewerkers: Annemarie Bergfeld

Fotoverantwoording:

Wiebrig Krakau: p. 7, 11b, 15mr, 15o, 17, 18, 19, 22, 23, 27, 31, 33b, 34

CPNB: p. 14b blauwe poster

Jaap Lotstra: p. 14b foto

NH Nieuws: p. 14ro

Martine Porienski: p.21

Mariet Dingemans: p. 28, 29, 30

Stockbeeld: p. 25, 36

Opmaak en vormgeving: Studio Nico Swanink

Bureauredactie: Corrie Roosjen

Coördinatie: Mirjam Tuinder

Copyright 2021, Bibliotheek Zuid-Kennemerland

Inhoudsopgave

1.0	De bibliotheek in coronatijd. Door de ogen van...	5
	De directeur-bestuurder	7
	De coördinator facilitair	10
1.1	Tijdelijk coronamaatregelen	12
	De manager Publiek	16
	De manager Educatie	20
	De projectmanager Digitaal	24
	De programmeur Activiteiten	28
	De manager Business Development	32
1.2	Waardevolle online content	35
2.0	De bibliotheek als organisatie	37
2.1	Personeelsbeleid & arbobeleid	38
2.2	Business development	39
2.3	Jaarverslag Ondernemingsraad	41
2.4	Partners per gemeente	42
2.5	Jaarverslag Raad van Toezicht	44
3.0	Financieel	45
3.1	De Bibliotheek Zuid-Kennemerland in cijfers	46
3.2	Jaarrekening	57
3.3	Wet normering topinkomens	65
3.4	Overzicht fondsen	67
3.5	Stichting Basisbibliotheek Haarlem - Heemstede	67

de Bibliotheek
Zuid-Kennemerland

Wij dragen bij aan ontwikkeling

Betrokken
medewerkers

PIJLERS

Collectie

Educatie

Programmering

WETTELIJKE
KERNTAKEN

Leesbevordering
& Literatuur

Kennis
& Informatie

Ontwikkeling
& Educatie

Kunst
& Cultuur

Ontmoeting
& Debat

Missie

'De Bibliotheek Zuid-Kennemerland is een toegankelijke plek voor inspiratie, ontwikkeling en ontmoeting en draagt bij aan ieders mogelijkheden om mee te doen in de samenleving.'

www.bibliotheekzuidkennemerland.nl/jaarverslag

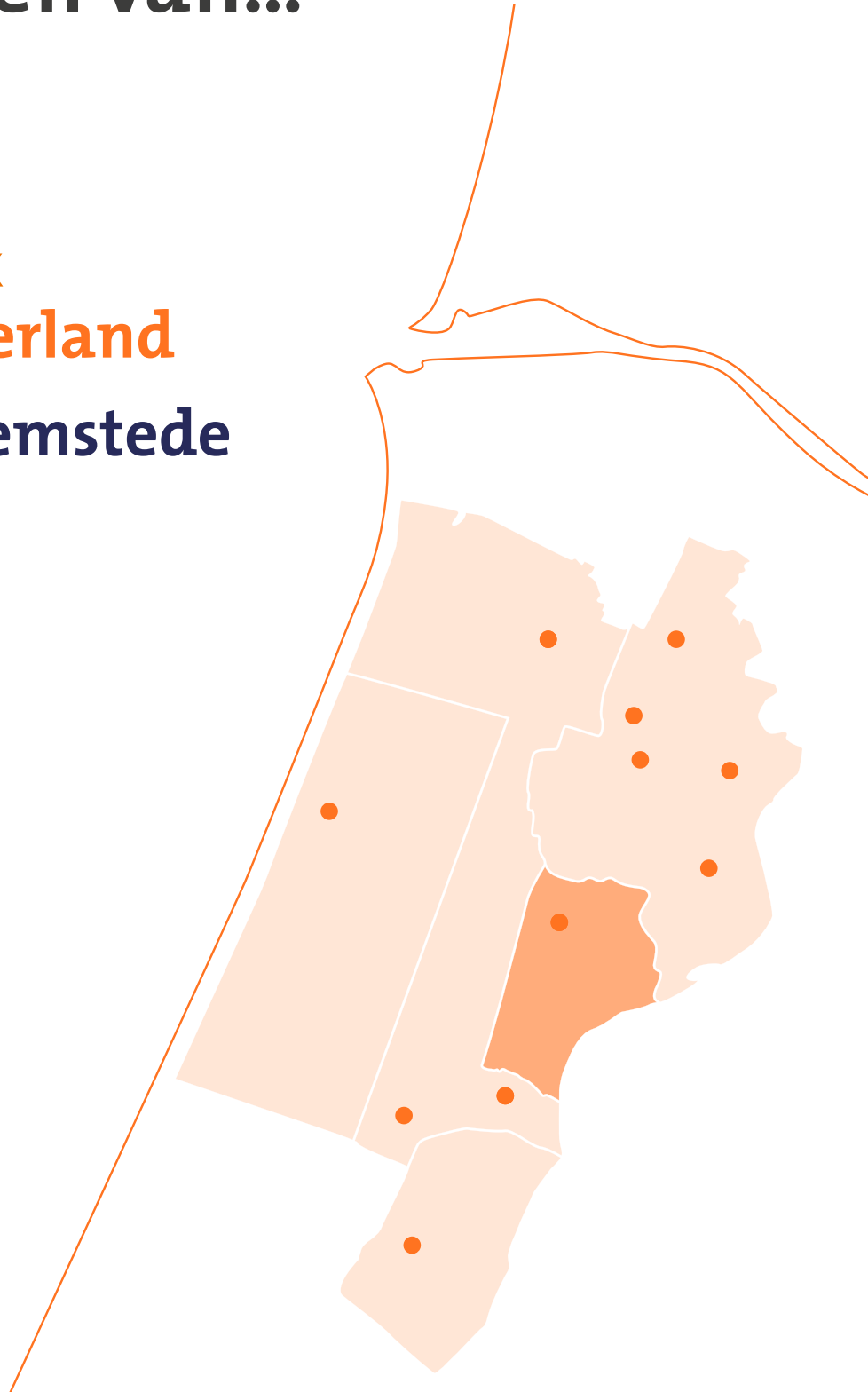
1.0

De bibliotheek in coronatijd. Door de ogen van...

**de Bibliotheek
Zuid-Kennemerland
Gemeente Heemstede**

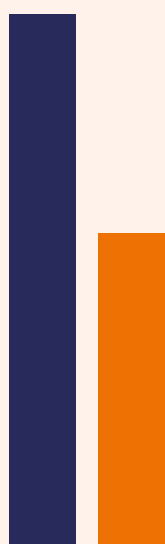
Heemstede

De Bibliotheek Heemstede in cijfers

31%
is lid

8.424 leden

- 5.452 Jeugd (0-18)
- 2.972 Volwassenen

41.351
collectie

109.374
uitleningen

Benieuwd naar alle cijfers? Klik hier of kijk op pagina 45 en verder.
Of kijk op www.bibliotheekzuidkennemerland.nl/jaarverslag

...de directeur-bestuurder, Roxane van Acker

‘Dit jaar bevestigde overduidelijk: de behoefte aan de bibliotheek is groot’

“Het was vooral een kaal jaar. Collega’s op afstand, de deur van de bibliotheek regelmatig op slot. Ik krijg altijd veel energie als ik door de bibliotheek loop waar mensen zitten te werken, van de dynamiek die we als collega’s onder elkaar hebben. Dat ontbrak te vaak. En het was een lastig jaar. Na elke coronapersconferentie waren er nieuwe beslissingen te nemen en uit te leggen, er werd het maximale van onze flexibiliteit gevraagd, zaken duurden veel langer dan normaal of kwamen helemaal nog niet van de grond. Toch was 2020 voor mij ook het jaar waarin ik telkens weer bevestigd werd in het grote belang van de bibliotheek. Uit de vele reacties op de beperkingen in de dienstverlening vanwege corona konden we opmaken dat we gemist werden, als plek om boeken te lenen en als plek voor ontmoeting en studie. Ik was blij met die reacties, zowel de positieve als de negatieve. Ik vertaal dat graag naar een lichtpunt: de behoefte aan de bibliotheek blijkt groot te zijn.

‘Onze medewerkers moesten met ongewone en moeilijke werkomstandigheden dealen, maar ze stonden er’

Drive

“Ik was onder de indruk van de creativiteit die we met z’n allen hebben laten zien. Dat ging van livestreams, luisterbieb en online bieb tot telefonische spreekuren, het voorbereiden van de afhaalbieb en prachtige nieuwsbrieven die frequenter verschenen dan normaal en die steeds meer inhoudelijke informatie bevatten om mensen de weg te wijzen naar ons online aanbod. Onze medewerkers in de vestigingen moesten met ongewone en moeilijke werkomstandigheden dealen, maar ze *stonden* er. Die drive om op de veranderde situatie in te springen zag ik bijvoorbeeld ook bij de vrijwilligers. Ze zetten alles op alles om bijvoorbeeld de VoorleesExpress te kunnen laten doorgaan. Er werd geld geworven om iPads te kopen voor gezinnen, zodat ze online konden gaan voorlezen en al wandelend taalspelletjes konden doen. We twijfelden of we bij ouderen boeken aan huis konden blijven bezorgen, wilden dat eigenlijk niet vragen van onze vrijwilligers die vaak ook in de kwetsbare leeftijdscategorie zitten. Toen waren juist zij het die zeiden: als er iets coronaproof kan, dan is dit het.

Binnen de beperkingen die er waren, is van alles bedacht om toch zo veel mogelijk te kunnen bieden. De coronaregels gaven door het jaar heen nogal wat ruimte voor interpretatie en soms waren ze niet toegesneden op de situatie in onze vestigingen. Daarom hebben wij als uitgangspunt genomen dat wij als organisatie een bijdrage willen leveren aan het terugdringen van het coronavirus. We willen niet op het randje gaan zitten van wat mag, maar goed luisteren naar wat gevraagd wordt: minder reisbewegingen, minder contacten. Dat uitgangspunt heeft ons het hele jaar gestuurd in de keuzes die we hebben gemaakt. Dat leverde soms discussie op: bij andere bibliotheken zijn de omstandigheden anders en konden er andere keuzes gemaakt worden. Dat leverde veel vragen op.”

Transitie heeft impact

“We zitten als organisatie midden in de omslag van ‘boekenbibliotheek’ naar ‘mensenbibliotheek’, met een andere maatschappelijke rol en een bredere dienstverlening op het gebied van vaardigheden. Door corona hebben we veel stappen in die transitie niet volgens planning kunnen zetten. In Schalkwijk ging begin 2020 wel de community library van start, waarbij de bibliotheek samen met bewoners en partners uit de wijk activiteiten en diensten ontwikkelt. Dit prachtige concept hadden we al over een aantal andere vestigingen willen uitrollen. En we zitten in een beweging om onze programmering meer thematisch aan te pakken, in een bepaalde periode op een bepaald thema te focussen. Denk aan duurzaamheid of voorlezen. Ook dat is vertraagd omdat het vanwege corona moeilijker was activiteiten vooruit te plannen. Dit zijn twee voorbeelden, maar de transitie van de bibliotheek – trouwens een landelijk fenomeen – heeft impact op eigenlijk alles: verbouwingen, inrichting, kennis en competenties van de medewerkers, financiering. Want hoe ga je die bredere dienstverlening financieren? De gemeente financiert ons vanuit het cultuurbudget, terwijl de maatschappelijke dienstverlening naast de uitleenfunctie een steeds fundamentele plek in ons werk inneemt. Ook vanuit onderwijs en welzijn zou er meer structurele financiering naar de bibliotheek denkbaar zijn. Tegelijkertijd houd ik er rekening mee dat we binnen afzienbare tijd met kortingen te maken gaan krijgen. Er staat van alle kanten druk op de gemeentelijke begrotingen.

En, voor mij heel belangrijk, ook een aanwijsbaar gevolg van de coronacrisis

‘Onze boekencollectie ondersteunt de transitie die we aan het maken zijn’

is dat we in 2021 niet in staat zijn om ons 425-jarig jubileum groots te vieren. Op het moment dat we met de voorbereidingen hadden moeten beginnen was het nog lang niet duidelijk in hoeverre een feestje mogelijk zou zijn. Daarnaast hadden we er gewoon de handen niet voor in dit hectische jaar. Het is spijtig, maar we kunnen dit feestje ook prima vieren op het moment dat we verder gevorderd zijn met de transitie en met de verbouwingen die vanaf dit jaar in een groot aantal vestigingen staan gepland. Ik neem aan dat we corona dan achter ons hebben kunnen laten. En dan wordt het geen 425, maar 427 of 428 jaar. Ach, elk jaar erbij maakt het alleen maar mooier, denk ik dan maar.”

Kompas

“Medio 2021 presenteren we ons meerjarenplan 2021-2024 dat zal dienen als ons kompas voor de doorontwikkeling van onze dienstverlening en de achterliggende organisatie. In de loop van dit jaar en de komende jaren zal veel meer zichtbaar worden van al het werk dat in voorbereiding daarop in 2020 achter de schermen is verricht. Ook al werden we opgeslokt door de waan van de dag, we zijn in 2020 wel vooruit blijven kijken. Heel praktisch is daar straks van te merken dat de bieb een steeds fijnere plek wordt om binnen te lopen, met ruimere openingstijden, een ruimere dienstverlening en waar mogelijk met een goede horecafunctie. We zetten de deuren wijd open voor community's en maatschappelijke partners om gezamenlijk programmering op te zetten waar op die specifieke plek behoefte aan is. Maar laat ik vooral niet vergeten te zeggen dat we ook een boekenbibliotheek blijven. We verbeteren óók de dienstverlening aan de mensen die ons vanwege onze traditionele uitleenfunctie bezoeken. Met bijvoorbeeld die langere openingstijden, een betere presentatie en samenstelling van de collectie en een aanbod dat steeds meer op de vraag wordt toegespitst. De verhalen en de kennis in onze boekencollectie zullen altijd de basis blijven van wie we zijn en wat we doen. Die linken direct aan grote maatschappelijke thema's als laaggeletterdheid en leesplezier, bij met name jongeren, waar Nederland ontzettend laag op scoort. Onze collectie ondersteunt op die manier de transitie die we aan het maken zijn. We hopen in de toekomst nieuwe groepen mensen aan de bibliotheek te verbinden, maar onze 'lezende leden' zijn nog altijd de kurk waarop de bibliotheek drijft.”

Roxane van Acker, directeur-bestuurder
van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland

**‘We zetten de deuren
wijd open voor
community's en
maatschappelijke
partners’**

...coördinator facilitair, Jaap Verhulst

‘Vooral je gezonde verstand gebruiken’

Het is geen kwestie van tegen elkaar opbieden maar als er één iemand binnen de bibliotheek is wiens agenda dit jaar door corona werd bepaald, dan is het coördinator facilitair Jaap Verhulst. Het was vaak een race tegen de klok.

Jaap zat midden in een paar inkoop- en aanbestedingstrajecten en was bezig met het upgraden van het facilitair informatiesysteem. “Maar nagenoeg alles heeft stilgelegen.” Vaak was het een race tegen de klok. Materialen die de dag voor heropening - en na twee maanden wachten - nog niet geleverd waren, maatregelen die met de snelheid van het licht veranderden, instanties die bij vragen naar elkaar verwezen. “Hadden we met z’n allen overal razendsnel looproutes uitgetekend, vloeren bestickerd, afzetlinten gespannen en tafels en kasten verschoven, bleek dat er ook geventileerd moest worden. Toen konden we een aantal zalen weer niet gebruiken.” Voor de monumentale Gele Kamer in Haarlem Centrum was dat voor Jaap aanleiding om de gemeente te vragen of de ramen weer open konden, net als ten tijde van de bouw rond 1560. Na decennia van dichtgekitte ramen stroomt nu weer frisse buitenlucht de historische ruimte binnen.

Boeken in quarantaine

Vooral de beginperiode van corona ervoer Jaap als frustrerend. “Het kostte veel tijd om antwoord te krijgen op vragen. De veiligheidsregio verwees naar de gemeente, de gemeente naar handhaving en die weer naar de veiligheidsregio. Zij werden ook overrompeld door de voortdurende wijzigingen, op een gegeven moment wist ik van tevoren al dat ik waarschijnlijk geen sluitend antwoord zou krijgen.” Ook de Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) kwam met richtlijnen. In binnenruimtes werden tien mensen per vierkante meter toegestaan. “Voor de grote vestiging Haarlem Centrum,” zegt Jaap, “zou dat 450 mensen betekenen. Veel te veel voor veilig biebbezoek. De veiligheidsregio waar ik vervolgens informeerde kon het ‘niet voor een bepaalde sector bepalen’, dus hebben we, zoals we vaker moesten doen, teruggerepen op ons gezonde verstand.” De VOB vaardigde ook de richtlijn uit dat alle ingeleverde boeken in quarantaine moesten. In de eerste week na de sluiting in het voorjaar werden 35.000 boeken ingeleverd, veel meer dan waarop gerekend was. Met kunst- en vliegwerk kreeg Jaap op tijd de rolboxen binnen om de boeken tijdelijk in op te slaan: 14 voor Bloemendaal, 24 voor Heemstede, 70 voor Haarlem Centrum... Voor de vestigingen waar écht geen ruimte te vinden was voor deze ruimbemeten boxen, week hij uit naar vleeskratten. “Het zijn forse boxen én forse kostenposten. Het was een duur jaar. Zo kon ook geen enkele leverancier aangeven wanneer hij zijn handgels zou leveren, dus heb ik mijn bestelling bij vier verschillende firma’s geplaatst. Ach, het komt ooit wel op.”

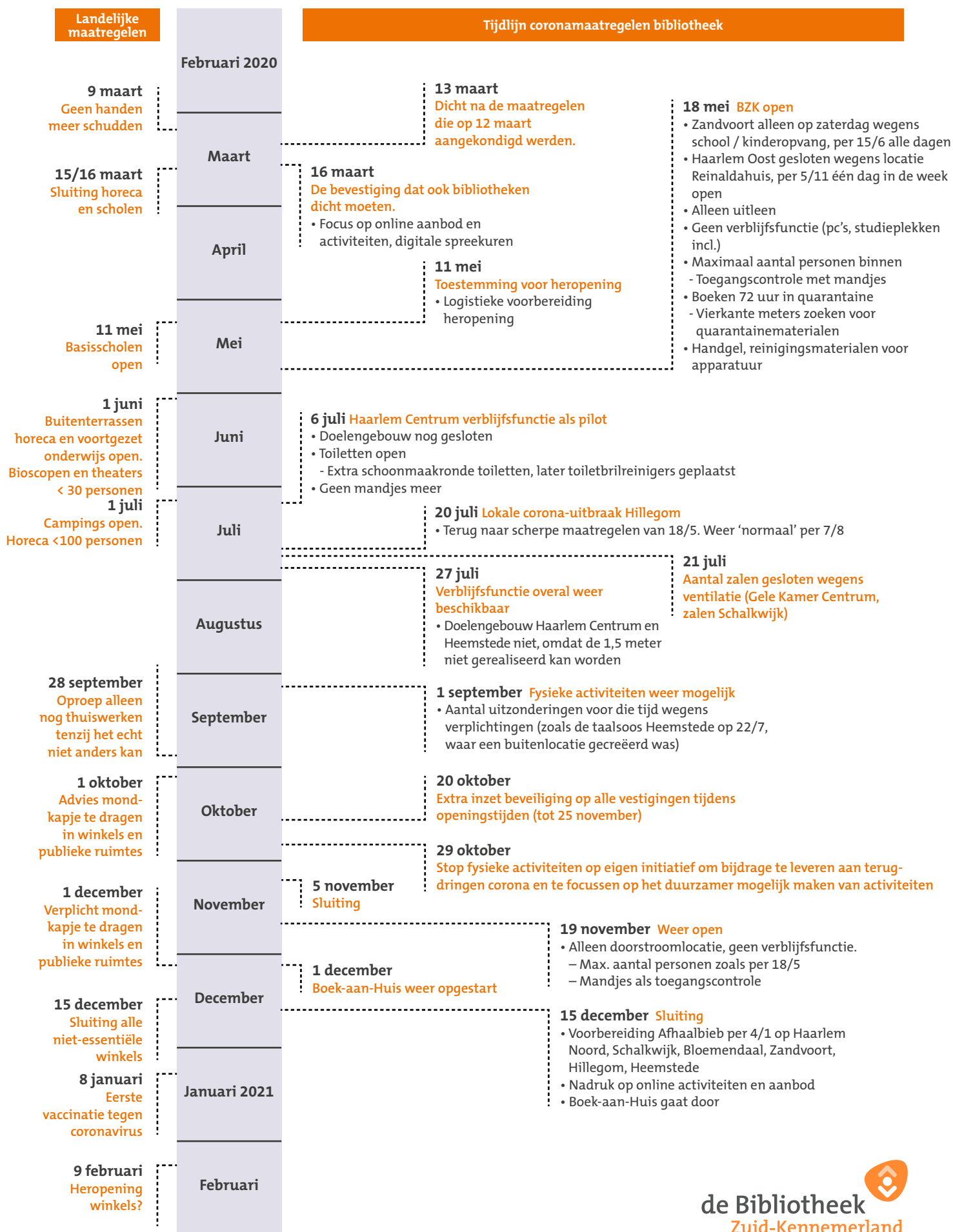

1.1

Tijdslijn coronamaatregelen bibliotheek

Maatregelen in beeld

Foto: NH Nieuws

Juni
2020

Juni
2020

November
2020

November
2020

December
2020

December
2020

...manager Publiek, Aafje Lem

‘We zijn in een noodvaart toekomstgericht geworden’

De maatschappelijke bibliotheek vraagt een andere procesinrichting dan de traditionele. Manager Publiek Aafje Lem werkte achter de schermen hard aan de voorbereidingen op die nieuwe rol van de bibliotheek. Veel tijd ging op aan ‘puzzelen’.

‘De bibliotheken krijgen een steeds grotere rol vanuit de overheid toebedeeld’

Het begon jaren geleden met de Belastingdienst. Naast de traditionele leesfunctie krijgen de bibliotheken een steeds grotere rol vanuit de overheid toebedeeld. “Die sluit naadloos aan bij onze core business ‘lezen, taal, digitaal en participatie’ maar vergt wel aanpassingen”, zegt Aafje. Om te beginnen werden nieuwe functies voor de medewerkers in het leven geroepen. “De functies informatiemedewerker en baliemedewerker zijn nu samengevoegd tot medewerker dienstverlening. Deze collega’s zijn er voor ons publiek bij hun bezoek aan de bibliotheek. Ze beantwoorden vragen over de collectie en onze activiteiten en ze kunnen antwoord geven op vragen over de digitale overheid. Het logistieke proces is van A tot Z bij de medewerkers ondersteuning komen te liggen. Zaken als reserveren en saneren zijn aan hun takenpakket toegevoegd.” Voor alle medewerkers betekent de nieuwe functie-indeling een verbreding en/of verdieping van hun takenpakket, voor de bibliotheek als geheel betekent het een efficiëntere werkwijze en een betere dienstverlening. “Ruimere openingstijden bijvoorbeeld. Zodra corona het toelaat, kunnen mensen die een boek komen halen of hun krantje willen lezen in alle vestigingen vanaf 10.00 uur terecht en op iets langere termijn in Haarlem Centrum zelfs al vanaf 08.00 uur.”

‘Ook de nieuwe functie-indeling van de medewerkers leidt tot een betere dienstverlening’

Twee collectioneurs

Bij de nieuwe rol van de bibliotheek past een vraaggerichte werkwijze. En daarbij hoort ook een boekenaanbod dat de leden aanspreekt. Aafje: “De afdeling Collectie heeft onderzocht welke genres in welke vestigingen vooral geleend worden. De vijf gemeenten waarvoor wij werken hebben elk hun eigen aard en signatuur en dat geldt natuurlijk ook voor de wijken. In Haarlem Noord en Heemstede blijken veel kinderboeken geleend te worden. Hillegomse lezers houden evenveel van romantische als van spannende boeken, in Bloemendaal wordt minder literatuur gelezen dan we dachten en Haarlem Centrum leent

uitzonderlijk veel non-fictie uit. In Schalkwijk is weer meer vraag naar boeken die ondersteunen bij het leren van de Nederlandse taal. En theorieboeken voor het rij-examen, dat was ook een aardige ontdekking.” De uitkomsten van het onderzoek leidden tot de beslissing het collectioneren niet langer door Probiblio, de provinciale ondersteuningsorganisatie voor bibliotheken in Noord- en Zuid-Holland, te laten verzorgen maar opnieuw in eigen hand te nemen. “Uit eigen gelederen hebben we twee collectioneurs aangesteld. Zo kunnen we per vestiging cateren op het publiek dat binnenkomt. En zelf doen is nog goedkoper ook.”

Solide basis

Steeds weer inspringen op de nieuwste maatregelen, logistieke processen die aangepast moesten worden, roostertechnische uitdagingen: in werkelijk alles werkte corona door.

Veel tijd van de managers in de dienstverlening én daarbuiten ging op aan ‘puzzelen’. “Wat kon wel, wat kon niet? We moesten dicht; we mochten open, maar onder strikte voorwaarden; er mochten 100 mensen in, er mochten 30 mensen in; we werden, net als musea, als doorstroomlocatie bestempeld... Op een gegeven moment was het onvermijdelijk dat we mensen niet meer konden toelaten. Niet voor de Taalsoos, niet voor hun krantje, niet voor ontmoeting.

‘Het raakte me persoonlijk dat we mensen niet meer konden toelaten’

Voor veel mensen is de bieb essentieel om te kunnen participeren in de maatschappij. Veel organisaties zeggen het nu al: kwetsbare mensen zijn door corona kwetsbaarder geworden. De kloof is groter geworden. Dat vind ik erg, dat raakt me persoonlijk.”

Aafje noemt 2020 ‘een jaar met twee gezichten’. “Het heeft ons ook goede dingen gebracht. We zijn in een noodvaart toekomstgericht geworden. Doordat we móesten, ging de transitie van fysiek naar online razendsnel. Met de spreekuren, met de Taalsoos, maar ook met programma’s als het Meemaakpodium én achter de schermen.” Dit jaar werd een nieuwe ICT-infrastructuur neergezet en een start gemaakt met de invoering van CRM voor relatiebeheer, het managen van subsidiestromen en ondersteuning van online marketing. Een solide basis om het nieuwe jaar mee in te gaan. Waar wil Aafje eind 2021 ‘staan’ om tevreden terug te kunnen kijken? “Ha”, lacht ze, “dat raakt aan mijn persoonlijke frustratie. Ik vind het weleens moeilijk dat het publiek geen weet heeft van het werk dat achter de schermen verricht wordt. Een deel van ons werk is soms zwaar, altijd onzichtbaar. Maar, daar kan ik me overheen zetten. Ik weet dat ik heel tevreden zal zijn als onze processen straks precies die ondersteuning bieden die nodig is om vorm en inhoud te geven aan onze nieuwe rol: een maatschappelijke bibliotheek waar iedereen terecht kan om te leren en mee te doen en waar de dienstverlening optimaal is.”

Uit ons onderzoek bleek dat er in Haarlem Noord en Heemstede veel kinderboeken geleend worden

#vrijwilligersbijdebieb

Monique de Wit – Vrijwillig voorleesmoeder Hillegom

Monique de Wit is gek op boeken en houdt ervan om kinderen iets te leren. Daarom werkt ze sinds twee jaar als vrijwillig voorleesmoeder voor de bibliotheek Hillegom. Ze vertelt: “Elke woensdagmiddag kom ik een halfuur voorlezen voor een groepje kinderen. Soms zijn er vier kinderen, en soms maar één. We zitten gezellig op de bank met een glaasje limonade en een koekje. Het werk als voorleesmoeder is ontzettend leuk om te doen, maar helaas heb ik het al sinds maart 2020 niet gedaan, vanwege de coronamaatregelen.” Monique meldde zich aan als vrijwilliger nadat ze als raadslid een werkbezoek aan de bibliotheek had gebracht. “We kregen uitleg over alles wat er georganiseerd wordt bij de bieb. Ik vond dat zo leuk om te horen dat ik me direct heb

aangemeld als vrijwilliger. Toen vroegen ze me al gauw om als voorleesmoeder te komen werken.” Het liefst leest Monique een boek voor met een moraal in het verhaal: “We praten over het verhaal tijdens het voorlezen. Ik vraag ze of ze dingen herkennen en het is mooi om te horen wat kinderen vertellen over hun eigen leven. Ze hebben meestal wel een broertje, zusje of vriendje die hetzelfde meemaakt, dus ze weten het verhaal altijd te relateren aan hun eigen situatie. Ik doe het werk met veel plezier. Eigenlijk zou ik wel meer vrijwilligerswerk voor de bieb willen doen!”

‘Na elke persconferentie moesten we keihard aan de slag’

Ook op de gebieden ‘lezen, taal en digitaal’ werd met man en macht gezocht naar manieren om zo veel mogelijk door te kunnen laten gaan. Manager Educatie Isabelle van Loon was onder de indruk van de betrokkenheid en creativiteit van de vrijwilligers.

“Mensen zagen de persconferentie van Rutte op tv en begrepen niet wat er aan de hand was. Een uitgelezen onderwerp om op een wekelijkse Taalsoos in de bieb te bespreken. Maar die was dicht. Heel begrijpelijk, en heel pijnlijk”, zegt Isabelle. “Juist op een moment dat we zo relevant konden zijn. Wij willen een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van onze leden en gasten. We helpen hen zelfredzamer te zijn in de moderne maatschappij.” Het coronajaar 2020 stond in het teken van veiligheid en maatregelen, steeds werden weer wegen gezocht - en vaak gevonden - om toch zo veel mogelijk te kunnen laten doorgaan. “Het was voor mij een jaar van trial and error: wat kan wel, wat kan niet...” Zodra het kon, werd de Taalsoos in de verschillende vestigingen weer opgestart. Op een externe locatie, in kleinere opzet en zelfs - in Zandvoort - in de zomermaanden buiten, in de speeltuin. Tegen het eind van het jaar gingen de meeste Taalsozen digitaal. Met dank aan de flexibiliteit van de taalvrijwilligers die, soms voor het eerst, met Zoom werkten. “Na elke nieuwe persconferentie moesten we keihard aan de slag”, herinnert Isabelle zich. “Op andere momenten was het: en wat nu?” Ze noemt de onvermijdelijke omslag van fysiek naar online een ‘grote uitdaging’ waarbij voortdurend een beroep op ieders creativiteit werd gedaan. De VoorleesExpress bijvoorbeeld, ging van gezellig met moeder en kind thuis op de bank naar online. “Omdat de fysieke behoefte bleef bestaan maakten sommige vrijwilligers een wandelingetje met ouder en kind. Wandelen en voorlezen gaat niet tegelijk, maar taalspelletjes doen en samen zingen kan prima in het bos. Weer een mooi voorbeeld van creativiteit en flexibiliteit.” Het jaar werd voor Isabelle ook door het woord ‘focus’ gekenmerkt. “Het was bij uitstek een jaar waarin we keuzes moesten maken. Ik heb vaak stilgestaan bij de vraag waar we het meeste toevoegen en waar we dus het beste onze tijd aan kunnen besteden. Dit heeft bijvoorbeeld geresulteerd in het niet houden van voorleesuurtsjes en in plaats daarvan online programmering aanbieden.”

‘Juist op een moment dat we zo relevant konden zijn, waren we gedwongen dicht’

‘In Zandvoort verkaste de Taalsoos naar de speeltuin’

‘Ik heb vaak stilgestaan bij de vraag waar we het meeste toevoegen, en dus het beste onze tijd aan kunnen besteden’

Jongeren in de vrijwilligersrol

Ook de scholen werden niet vergeten. Leerkrachten van groep 3 kregen een lesbrief ter vervanging van het bezoek aan de bieb; er kwam een website voor de Week van de Media met lesbrieven voor de verschillende groepen; een inspiratiefilmpje voor leerkrachten en leerlingen over de nieuwe collectie op school; een informatiepagina voor bovenbouw havo en vwo over

het maken van een profielwerkstuk en er werden bijna 300 Boekenweek-inspiratiepakketten verstuurd naar kinderopvang en primair onderwijs. Sinds het najaar maakt de bibliotheek iedere maand een vlog en een lesbrief voor de docenten van het Nova College om het thuis lezen bij studenten te stimuleren.

Isabelle kijkt met veel plezier terug op de Nova Theaterpodcast. “Voor de zomer zag het er al naar uit dat theaterstudenten geen stageplek zouden kunnen krijgen. De bibliotheek wilde graag ‘triggers’ om Nova-studenten en brugklassers te stimuleren om thuis te lezen. In samenwerking met Nova hebben we gekozen voor het maken van een podcast met vijf verschillende boeken als onderwerp, drie gericht op studenten, twee op de doelgroep brugklassers. De theaterstudenten gebruikten zelfgekozen literatuur om aan hun stageopdracht te voldoen én hun studiegenoten en de brugklassers werden tot lezen aangezet. Een mooie win-winsituatie.”

Nogmaals wil Isabelle de betrokkenheid van de vrijwilligers roemen. “Ik heb echt gezien hoe begaan zij zijn met de deelnemers. Stel ze een vraag en het antwoord is ‘ja’. Maar het is, gezien de gemiddelde leeftijd, ook een kwetsbare groep. Dat heeft mij aan het denken gezet over hoe we ook jongeren in de vrijwilligersrol kunnen krijgen, bijvoorbeeld de studenten die dankbaar gebruikmaken van onze studieplekken. Ik vind dat wij in het komende jaar serieus moeten gaan nadenken over hoe wij hen aan ons kunnen binden en wat wij op onze beurt te bieden hebben.”

Wat gebeurde er nog meer op het gebied van educatie?

- De spreekuren bij het UWV gingen telefonisch verder.
- Bezoeken van statushouders vonden vanaf het najaar online plaats.
- Er werd een up-to-date overzicht bijgehouden van welke taalscholen welke dienstverlening online (Zoom, Teams, WhatsApp, mail) en offline (bv. kleine groepen, andere locatie) boden tijdens de wisselende maatregelen.
- Ondanks sluiting van de kinderopvang werd de Vertelcollectie bijna net zoveel uitgeleend als in 2019.

Heemstede

- Aanwezig bij de startbijeenkomsten voor nieuwe vrijwilligers van de VoorleesExpress (onder projectleiding van WIJ Heemstede): er is een training over interactief voorlezen gegeven en een rondleiding door de bibliotheek gegeven in de vorm van een filmpje.

Haarlem

- In februari werd de projectleiding over de VoorleesExpress overgenomen. In augustus was het mogelijk dit te vieren in de Doelenzaal waarbij de vrijwillige voorlezers en coördinatoren officieel werden welkom geheten en geïnformeerd. Hybride trajecten, waarbij het grootste deel online plaatsvindt.
- Kinderen van deelnemers aan de Taalsoos ontvingen een kerstpakketje met boeken.

Zandvoort

- Kinderen van deelnemers aan de Taalsoos ontvingen een kerstpakketje met boeken.
- Taalcoaches volgden in april een webinar van Het begint met Taal: Taalcoaching op afstand.
- De Bibliotheek op school: tussen de lockdowns door konden de scholen gebruikmaken van klassikaal ruilen. Zij kregen informatie toegestuurd over de activiteiten op het gebied van leesbevordering en digitale geletterdheid.
- De Wim Gertenbach Mavo nam voor het eerst deel aan de voorleeswedstrijd voor brugklassers Read2Me!. De lokale finale was net vóór de eerste lockdown. In 2021 doet de school weer mee.
- Tot maart was er een BoekStartcoach op het consultatiebureau aanwezig.
- BoekStartkoffertjes uitgedeeld op het consultatiebureau in plaats van in de bieb.

Bloemendaal

- Activiteiten in het kader van Bibliotheek op school zijn waar mogelijk doorgegaan. In Bennebroek werd ook een aansprekende collectie voor thematisch werken en klassikaal ruilen uitgezocht.

Hillegom

- Samen met Bibliotheek Bollenstreek een taaltraject voor laaggeletterden opgestart. De vrijwilligers van de beide taalhuizen werken samen in verdiepingstrainingen.
- Ook bij actuele programma's als springplank, de interne trainingen publieksdienst, Ido en inburgering 2022 is er steeds intensievere samenwerking.

#vrijwilligersbijdebieb

Jacqueline Blom – Vrijwilliger Taalsoos Zandvoort

Jacqueline Blom organiseert sinds een paar jaar met drie andere vrijwilligers de Taalsoos in Zandvoort. Elke maandagochtend komt er een groep mensen samen die Nederlands willen oefenen. Jacqueline vertelt: “Er komen voornamelijk Syrische vrouwen en enkele Palestijnse en Somalische vrouwen. Ze hebben de inburgering gedaan maar te weinig Nederlandse contacten om de taal te blijven oefenen. We organiseren de Taalsoos in een gebouw waar drie scholen zitten. Dus nadat de vrouwen hun kinderen naar school hebben gebracht kunnen ze van 8:30 tot 10:00 samenkomen om te praten over een bepaald thema. Om Nederlands te praten moeten velen van hen echt over een drempel heen. Ik merk dat ze steeds meer zelfvertrouwen krijgen doordat ze elkaar zo regelmatig zien.” Zelf heeft Jacqueline vijf jaar in Maleisië gewoond, dus ze weet hoe het is om ergens

te wonen waar je de taal niet spreekt. “Om mee te kunnen doen in een samenleving is het spreken van de lokale taal de belangrijkste voorwaarde. Mijn man is Maleisisch, dus ik zie van dichtbij waar hij in Nederland tegenaan loopt. Ik zet me graag in voor de Taalsoos omdat ik het belangrijk vind dat mensen mee kunnen doen in de samenleving.” Ze heeft met de andere vrijwilligers een nauwe band opgebouwd. Helaas kunnen ze elkaar momenteel niet live zien vanwege de coronamaatregelen. Ook de Taalsoos gaat daarom niet in de originele vorm door. Dus worden er zo veel mogelijk gesprekken alsnog via videobellen gevoerd. “Ik haal er zoveel energie uit! Het is zo fijn om elkaar live te zien dus we missen het nu ook allemaal, het samenkomen. Hopelijk kan dat gauw weer.”

‘Goed in het vizier houden waar je naartoe wilt’

Het was een flinke uitdaging, maar met wat extra energie en een flinke portie doorzettingsvermogen lukte het de geplande Informatiepunten Digitale Overheid en Digitaal Sterk!-centra op tijd te openen.

‘Corona’ en ‘knap’, dat zijn de woorden die voor projectmanager Michel Hogerwerf het jaar 2020 het beste samenvatten. Het eerste woord heeft geen toelichting nodig, het tweede eigenlijk ook niet. “Het is razendknap wat we ondanks corona voor elkaar hebben weten te krijgen. Het was een flinke uitdaging om de nieuwe Informatiepunten Digitale Overheid (IDO’s) en de Digitaal Sterk!-centra op de geplande data te kunnen openen. Net als wij waren ook onze partners vooral druk de eigen toko draaiende te houden.” Maar met wat extra energie, een flinke portie doorzettingsvermogen - van iedereen, benadrukt Michel - en ‘goed in het vizier houden waar je naartoe wilt’, slaagde het. Tot zijn grote blijdschap. “In september openden in Haarlem-Noord en Schalkwijk de eerste twee IDO’s. Bij deze Informatiepunten Digitale Overheid, die in vrijwel alle bibliotheken in het land worden opgetuigd, kunnen mensen hulp krijgen bij vragen met betrekking tot bijvoorbeeld UWV, DUO, SVB of Belastingdienst.”

Om goed te kunnen duiden in welke situatie iemand verkeert en adequaat te kunnen doorverwijzen volgden de medewerkers een e-training van Probiblio. “In tegenstelling tot de meeste bibliotheken hebben wij niet gekozen voor een IDO-spreekuur. We vinden het belangrijk dat mensen altijd geholpen kunnen worden. Dat betekent dat ruim veertig medewerkers Dienstverlening de training hebben gevolgd. Oók de mensen van de andere vestigingen, waar in 2021 een IDO geopend wordt. Toen hun werk door corona stil kwam te liggen, hebben ze niet met de armen over elkaar gezeten maar deze training alvast gevolgd.”

Minder mensen

Corona maakte de aanloop naar de opening van de IDO’s lastig. “We wilden bijvoorbeeld een netwerkbijeenkomst organiseren met alle tien partners - denk aan Formulierenbrigade, Humanitas, de sociale wijkteams - maar moesten dat omzetten naar individuele gesprekken. Toen we eenmaal van start gingen, zorgde corona er weer voor dat er veel minder mensen naar de bibliotheek kwamen, we waren in die periode vooral gericht op het afhalen van boeken. Het had daarom ook niet veel zin om een grote campagne op te zetten. Om bekendheid aan onze IDO’s te geven, gaan we nu aanhaken bij de landelijke campagne die in 2021 wordt uitgerold.” Om de IDO’s wel ‘open’ te

‘Wij vinden het belangrijk dat mensen altijd geholpen kunnen worden’

‘Om bekendheid aan de IDO’s te geven, haken we aan bij de landelijke campagne in 2021’

houden werden ze in november toegevoegd aan de telefonische media- en taalsprekuren die in mei al in de plaats van de fysieke spreekuren waren gekomen.

Leren op maat

Samen met welzijnsorganisaties DOCK en Haarlem Effect zette de Bibliotheek Zuid-Kennemerland vijf Digitaal Sterk!-centra op, twee in de bibliotheken in Haarlem Noord en Schalkwijk, drie in wijkcentra. Sinds september kunnen mensen daar terecht met digitale vragen, maar de centra zijn vooral bedoeld voor trajecten op maat. “Iedereen heeft weer andere behoeften”, legt Michel uit. “Na een intakegesprek krijgt de bezoeker een leergang die door een van onze mediacoaches op maat gemaakt is. De cursist komt wekelijks naar het centrum om onder begeleiding van een van de speciaal geschoolde vrijwilligers te werken.”

Toen de centra half oktober vanwege corona de deuren alweer moesten sluiten, kregen de cursisten het aanbod om online verder te gaan. Vijftien mensen namen het aanbod aan. Michel: “Ik vond dat heel knap, zij kwamen juist naar ons toe om aan hun digitale vaardigheden te werken.” Ook van de vrijwilligers vergde het weer de nodige flexibiliteit. “Eerst was het ‘op anderhalve meter’ lesgeven met Teamviewer en aanwijsstokken, nu moesten ze zich weer verdiepen in nieuwe pakketten om de lessen online te kunnen geven. En dat deden ze allemaal fantastisch.” Michel kijkt ook met genoeg terug op de dag dat hij in de vestiging Heemstede bijsprong. “Toen we eind mei weer open konden, waren er veel handen nodig. Ik heb bezoekers ontvangen en mandjes schoongemaakt. Ik vond het leuk om te doen en het was ook goed. Je hoort zo veel nare verhalen voorbijkomen, over wat boa’s allemaal meemaken, maar in de bieb waren de mensen vriendelijk en zó blij dat we weer open waren. Die ervaring deed me goed in dit rare jaar.”

‘De flexibiliteit van de vrijwilligers is fantastisch’

‘Een dag bezoekers ontvangen en mandjes schoonmaken deed me goed in dit rare jaar’

Meer digitale activiteiten

- Ook de Vraagbaken Donorregistratie en Coronamelder gingen dit jaar van start. De bibliotheek profileert zich ook hiermee als een organisatie waar iedereen met vragen over dit soort uiteenlopende onderwerpen terecht kan.
- In 2021 worden gesprekken met andere gemeenten en partnerorganisaties gevoerd over het openen van een Digitaal Sterk!-centrum. Waar deze centra daadwerkelijk komen, worden de cursussen Klik&Tik en Digisterker niet meer aangeboden. In de overige vestigingen blijven deze cursussen bestaan.
- In Hillegom wordt Digisterker vanaf januari 2021 online aangeboden.
- De taal- en mediasprekuren worden vanaf 2021 net zo ingericht als de IDO's: er zijn geen specifieke spreekuren meer, tijdens openingstijden is altijd een medewerker beschikbaar.

#vrijwilligersbijdebieb

Marlies Faase – Vrijwilliger Digitaal Sterk! Haarlem Noord

Marlies Faase werkt als vrijwilliger bij Digitaal Sterk!, een samenwerkingsverband met DOCK en Haarlem Effect dat als doel heeft mensen digitaal op gang te helpen. Marlies vertelt: “Ik heb jarenlang als verpleegkundige en leidinggevende gewerkt en ging in januari 2020 met pensioen. Ik wilde graag als vrijwilliger aan de slag en de oproep van de bibliotheek voor Digitaal Sterk! sprak me gelijk aan. Ik vind het namelijk heel fijn om mensen verder te helpen. Na een serieuze selectieprocedure zijn we in september 2020 gestart met een groep van zestien vrijwilligers. We waren blij verrast door de hoeveelheid aanmeldingen van mensen die hulp nodig hadden! We helpen hen bij het gebruiken van een computer, tablet of smartphone. Dat zijn vooral veel ouderen. Zo was er een oudere dame die wilde

weten hoe ze dingen kon opslaan in mappen op haar computer. Daar helpen we haar dan bij. Er komen bovendien mensen met Nederlands als tweede taal. Mogelijk zijn er ook laaggeletterde mensen bij. Ik ben blij dat ik nu weet, dankzij een workshop van de bibliotheek, dat ik deze mensen kan doorverwijzen naar andere programma's van de bieb. Door corona werk ik nu op afstand en begeleid ik een mevrouw via videobellen. Ze wilde graag leren hoe ze Marktplaats kan gebruiken en online vliegtickets kan boeken. Ook kwam ze op elke website tegen dat ze cookies moest accepteren, waarvan ze niet wist wat dat waren. Dat heb ik haar vervolgens uitgelegd, zodat ze nu beter weet hoe ze daarmee om kan gaan. Het is erg dankbaar werk en bovendien leuk om te doen!”

...programmeur **Activiteiten, Inge Thoes**

‘Fantastisch hoe we nu kunnen meegaan in de ontwikkelingen’

Het was een vliegende start, van het Meemaakpodium Schalkwijk in de vestiging Schalkwijk. Maar al snel legde corona alles stil. Na de gedwongen sluiting was het de uitdaging om alle creatieve plannen van de community's levend te houden. Online bleek ook hier de oplossing. En blijkt zelfs weer tot nieuwe vormen van samenwerking te leiden.

Het jaarlijkse huiskamerfestival Gluren bij de Buren vormde een passende gelegenheid om Schalkwijks bibliotheek als nieuwste huiskamer van de wijk te presenteren. Door een grote financiële bijdrage van het Fonds voor Cultuurparticipatie werd het mogelijk om het Meemaakpodium te ontwikkelen. Lokale talenten uit een aantal van de dertien community's die de bibliotheek al om zich heen had verzameld, beklommen het podium om het Meemaakpodium feestelijk te openen. In de weken daarna volgden tal van culturele activiteiten: van schilderworkshops, Turks voorlezen en poëzie- en verhalenpodium tot hiphop, kunst met kinderen en salsadansen. En toen werd het stil. Vanaf 13 maart kwam de knusse huiskamer leeg te staan, wachtend op de terugkeer van de familie.

“Ja, het begon zo mooi”, herinnert programmeur Inge Thoes zich. “In de zomer van 2019 hadden we de eerste stappen op weg naar de community library al gezet: samen met bewoners en partners uit de wijk activiteiten en diensten ontwikkelen. Met de opzet van de community's willen we aansluiting zoeken bij de ideeën en behoeften die in de wijk leven. Niet langer dingen vóór het publiek programmeren, maar samen mét en dóór het publiek laten maken. Wij

‘Met de opzet van de community's willen we aansluiting zoeken bij de ideeën en behoeften die in de wijk leven’

nemen dan een faciliterende rol op ons, helpen mensen op pad, ondersteunen ze en brengen ze in contact met andere partijen uit ons netwerk die weer verder kunnen helpen. Dit past bij onze nieuwe, vraaggerichte aanpak. 'Wat is jouw droom? Wij helpen je om die te realiseren.' Een aanbod dat beter aansluit op de doelgroep maakt ons relevanter en inclusiever. We bereiken mensen die we anders niet zouden bereiken. We zagen het bijvoorbeeld bij de Berberse community, van stichting Observatoire, die ene keer dat ze een fysieke activiteit bij ons konden organiseren. Een groot deel van de zestig mensen die kwamen, bezocht de bibliotheek voor het eerst."

Liever afwachten

Na de gedwongen sluiting in het voorjaar kwam al snel het inzicht: we moeten contact houden. De verbinding die er nu is, de plannen die in de maak zijn, die mogen niet verloren gaan. Niet alle community's wilden of konden de stap naar online zetten. Inge: "Vooral de ouderen zeiden: 'we wachten liever even af.'" De andere groepen kregen de vraag: hoe kunnen we je ondersteunen in jouw creatieve maakproces en hoe kunnen we het resultaat aan het publiek tonen? "We zijn klein begonnen. De makers brachten hun content via hun eigen digitale kanalen de wereld in, wij promootten het via Meemaakpodium Schalkrijk op Instagram. Later hebben we drie programma's in De Pletterij kunnen maken en toen we in de gaten kregen dat het coronaverhaal langer ging duren, hebben we geld aangevraagd bij het Fonds voor Cultuurparticipatie en de gemeente Haarlem om zelf een livestreamset aan te schaffen. Ik ben superblij dat we zo in de programmering hebben kunnen schakelen."

**'Wat is jouw droom?
Wij helpen je die te
realiseren'**

**'We bereiken mensen die
we anders niet zouden
bereiken'**

Frisse initiatieven

De snelle omslag naar online was uit nood geboren, maar heeft bijzondere dingen voortgebracht. “Het maken van een online uitzending is natuurlijk net zo goed een creatief proces. Eentje die nieuwe manieren van maken en leren met zich meebrengt”, zegt Inge. “En ook andere, nieuwe mogelijkheden biedt. Wij richten ons met het Meemaakpodium in eerste instantie op mensen die hun talenten op het gebied van kunst en cultuur willen ontwikkelen, maar nu blijkt er in het sociaal domein vraag te zijn naar het livestreamen van bijvoorbeeld lezingen. Ik vind het fantastisch als we zo kunnen meegaan in de ontwikkelingen.” In coronatijd zag Inge er veel frisse initiatieven bij komen. “Allemaal online natuurlijk. Wat zou het mooi zijn als die groepen die elkaar door corona online hebben gevonden ook fysiek kunnen verdergaan.” Meemaakpodium Schalkwijk biedt ze graag onderdak. Online programmeren is blijvend, dat is zeker. Maar zeker is ook dat de huiskamer weer opengaat zodra het kan. “Een van mijn doelen voor eind 2020 was dat de bieb echt de huiskamer voor de wijk zou zijn. Dat is niet gelukt door corona. Ik hoop dat de omstandigheden het mogelijk maken dat de deelnemers aan het eind van 2021 wél dat eigenaarschap voelen: ‘Dit is ook mijn huiskamer.’”

‘Wat zou het mooi zijn als groepen die elkaar door corona online hebben gevonden ook fysiek kunnen verdergaan’

Stappenplan voor andere vestigingen

De doelstelling van minimaal zes activiteiten per maand fysiek op het Meemaakpodium in Schalkwijk werd logischerwijs niet gehaald. Wel die van minimaal 75 communityleden. “Daar zitten we, met de dertien actieve community’s die er al zijn, ruimschoots boven”, weet Inge. Ook al waren fysieke activiteiten onmogelijk, online ontstond een levendige community library. In samenwerking met Ground8, een organisatie die bouwt aan verbinding in de wijken, is een methodiek ontwikkeld om zo’n community library in overzichtelijke stappen op te zetten. Dit stappenplan en de opgedane kennis in Schalkwijk worden ingezet om deze manier van werken ook in de andere vestigingen van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland uit te rollen.

#vrijwilligersbijdebieb

Karin Seuntjes – Vrijwilliger Bibliotheek aan Huis Heemstede

Voor mensen die niet in staat zijn om zelf naar de bibliotheek te komen bestaat er de Bibliotheek aan Huis. Karin Seuntjes is een van de enthousiaste vrijwilligers die, al sinds 2013, boeken van de bibliotheek bij deze mensen thuis brengt. Tevens verzorgt ze de coördinatie van de Bibliotheek aan Huis in Heemstede. Karin vertelt waarom ze dit werk zo graag doet: “Mensen zijn altijd blij als ik met een tas vol boeken aan de deur kom. Veel mensen die niet meer fysiek naar de bibliotheek kunnen komen, kunnen vaak ook een hoop andere dingen niet meer. Meestal zijn het ouderen, die ontzettend blij zijn met de boeken die ik langs kom brengen. In de loop van de tijd krijg je echt een band met elkaar, omdat ik regelmatig bij ze aan de deur kom. Zo was

er een mevrouw van 100 jaar, die nog heel veel las. Zo bijzonder! Mensen van die leeftijd hebben zoveel meegemaakt. Voor de coronatijd werd ik regelmatig even binnen gevraagd en dan spraken we over hun leven of over de boeken die ze gelezen hadden. Dat soort contacten blijven me wel bij.” Het werken als vrijwilliger voor de Bibliotheek aan Huis geeft Karin veel voldoening. Ze leest zelf erg graag én houdt ervan om anderen blij te maken. “Ik doe het werk voor anderen, maar ook voor mezelf omdat ik het echt heel leuk vind om te doen!”

...manager Business Development, Birgitta Fijen

‘Onze bibliotheken moeten de huiskamer van buurt of dorp worden’

Het jaar van business development manager Birgitta Fijen stond in het teken van het voorbereiden van verbouwingen en vernieuwingen. De transitie naar een meer maatschappelijke rol van bibliotheken vergt ook fysieke aanpassingen aan gebouwen en inrichting.

“We waren juist zo goed op stoom met de omvorming van de traditionele naar de maatschappelijke bibliotheek”, zegt Birgitta. “De community’s, de netwerken die we met name rond de vestiging Schalkwijk al hadden opgezet, waren eind 2019 begonnen met programmeren. Opeens viel door corona alles stil en moesten we onszelf helemaal opnieuw uitvinden. Van de ene op de andere dag kwam het hele jaar in het teken van een andere omvorming te staan: van een fysieke naar een online ontmoetingsplek.” Het was zoeken in het begin, in maart. En online zal fysiek nooit kunnen vervangen, maar Birgitta heeft dit jaar wel de voordelen ervan gezien. “Toen we er met z’n allen een beetje aan gewend raakten, merkte ik echt dat het partijen sneller met elkaar aan tafel brengt. Doordat niemand hoeft te reizen is het makkelijker afspraken maken. Wat mij betreft is ‘fysiek als het moet, digitaal als het kan’ een prima uitgangspunt voor de toekomst.”

‘Opeens moesten we onszelf helemaal opnieuw uitvinden’

‘Online brengt partijen sneller met elkaar aan tafel’

Birgitta’s jaar stond in het teken van het voorbereiden van de verbouwingen en vernieuwingen die voor de komende jaren gepland staan in veel vestigingen: zaken als noodzakelijk onderhoud en de fysieke aanpassingen aan gebouwen die nodig zijn in de transitie naar maatschappelijke bibliotheek. “Wij willen dat onze bibliotheek de huiskamer van de buurt of het dorp wordt, de zogenaamde third place. Op de eerste plaats staat thuis, op twee werk of school en de derde plaats is een uitnodigende en laagdrempelige plek waar je je altijd welkom voelt, waar je anderen kunt ontmoeten, aan activiteiten kunt deelnemen en jezelf kunt ontwikkelen. Het ontwikkelen van deze third place is de basisgedachte van onze vernieuwingsplannen.”

Versneld samenwerken

Ondanks dat het vaak ingewikkeld was, vond Birgitta 2020 een goed jaar. “Ik geloof in het feit dat een crisis processen kan versnellen. Bepaalde zaken vallen weg, waardoor je andere zaken sneller voor elkaar krijgt. Of je denkt al een hele tijd ‘hier moeten we iets mee’ en dan is er een externe aanleiding waardoor alles opeens een vlucht neemt.” Zo zetten al eerder aangekondigde gemeentelijke bezuinigingen op cultuur de bibliotheek in Bloemendaal-Dorp aan om versneld samenwerking te zoeken. Er werd een intentieovereenkomst gesloten met Welzijn Bloemendaal en het WMO-loket, partijen die een

duidelijke toegevoegde waarde hebben. Gedrieën zullen ze het huidige pand van de bibliotheek gaan delen.

In Hillegom lijken de plannen voor de verhuizing naar het centrum, als onderdeel van de dorpsontwikkeling, concretere vormen aan te nemen. Op dit moment wordt bekeken hoeveel vierkante meters nodig zijn en worden de financiën in beeld gebracht. “We willen niet veel meer geld dan nu aan huisvesting kwijt zijn. Ons budget moet voornamelijk naar onze bezoekers, leden en programmering gaan.” De bibliotheek is in gesprek met Bakkerij Van Maanen om de nieuwe horecafunctie te verzorgen.

De wijken eerst

“In Haarlem spelen twee dingen tegelijk: Haarlem Centrum heeft groot onderhoud nodig en we willen de bibliotheken naar het nieuwe concept inrichten. De gemeente, eigenaar van de panden, financiert het onderhoud en betaalt mee aan de vernieuwing. Maar daar moet nog geld bij, er is nog zeker vijf ton nodig om zo veel mogelijk van onze plannen te realiseren. We hebben daarom besloten eerst in de wijken te investeren. De bibliotheek in het centrum wordt druk bezocht, in Noord, Oost en Schalkwijk wonen de mensen die de bibliotheek het hardste nodig hebben. Daar kunnen we nog heel veel toevoegen, qua ontmoetingsplek en plek om bezig te zijn met taal, lezen en digitale vaardigheden.”

In Schalkwijk werd in februari, net vóór corona, het Meemaakpodium al geopend, in een bibliotheek-met-huiskamersfeer. “We hebben voor alle vestigingen een analyse gemaakt: wie wonen in de omgeving, wie is lid, wie niet, waar is behoefte aan? Daarnaast bekeken we per vestiging hoe we de beperkte middelen die we hebben zo slim mogelijk kunnen inzetten. Voor de inrichting van het Meemaakpodium in Schalkwijk betekende dat: meubilair waar mogelijk hergebruiken, tweedehands spullen kopen en de hulp van handige vrijwilligers dankbaar aanvaarden.” Natuurlijk krijgen alle vestigingen fijne studie- en werkplekken en inspirerende hoekjes voor kinderen. “Dat is zó belangrijk. We weten dat kinderen steeds minder lang en minder geconcentreerd lezen. Een halfuur in een boek wegduiken leert en inspireert en doet veel voor de woordenschat. Dat moeten we stimuleren met uitdagende plekken.”

Horeca is ook een essentieel onderdeel van de nieuwe bibliotheek. “We weten hoe een goede kop koffie gewaardeerd wordt.” Bij alle verbouwings- en vernieuwingsactiviteiten is verbinding wat Birgitta betreft het doel. “Mijn ultieme droom is een bibliotheek met keukenfaciliteiten. Ik zie voor me dat in Schalkwijk groepen uit verschillende culturen een middag komen koken en mensen uit de buurt uitnodigen om mee te eten. Eten is bij uitstek een middel om mensen met elkaar te verbinden.”

‘Met uitdagende plekken moeten we lezen stimuleren’

‘Bij alle verbouwings- en vernieuwingsactiviteiten is verbinding het doel’

1.2

Waardevolle online content

In het coronajaar 2020 was door de verschillende sluitingsperioden en de beperkende maatregelen toegang tot de bibliotheek niet altijd mogelijk. Daardoor is online communicatie met onze leden en het brede publiek nog belangrijker geworden.

De afdeling Marketing & Communicatie van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland verzorgde al nieuwsbrieven voor volwassenen en jeugd, en een nieuwsbrief met boekentips. De inhoud van die nieuwsbrieven is aangepast en verdiept vanwege de impact van corona. De inhoud concentreerde zich in 2020 niet alleen specifiek op allerlei online toegankelijke informatie en e-books, maar is ook inhoudelijk verdiept met waardevolle verhalen opgehaald en aangeboden door medewerkers van de bibliotheek. Zo verscheen een uitgebreide 'special' rondom 75 jaar bevrijding in mei 2020.

Ook de website van de bibliotheek is vanaf de eerste lockdown in het voorjaar aangepast aan de situatie: e-books en allerlei online tools ter ondersteuning van thuisonderwijs kwamen in de etalage.

Een korte impressie van de online communicatie met het publiek in 2020 vind je hier: www.bibliotheekzuidkennemerland.nl/terugblik2020

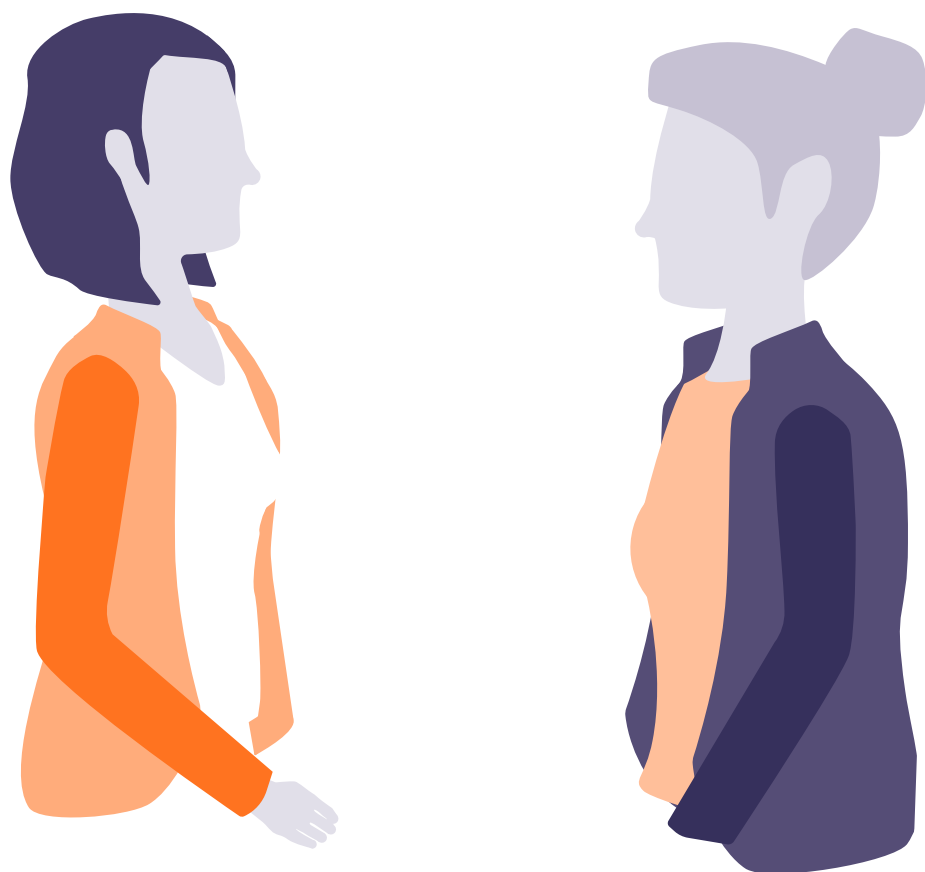

2.0

De Bibliotheek als organisatie

2.1

Personeelsbeleid & arbobeleid

Transitie en flexibiliteit

De transitie van traditionele dienstverlening naar klantgerichte, vraaggestuurde dienstverlening in samenwerking met partners uit onze omgeving is volop gaande. De aanpassingen die de bibliotheek in 2020 continu heeft moeten doorvoeren wegens corona hebben veel van onze medewerkers gevraagd: flexibiliteit, creativiteit, doorzettingsvermogen, buiten de kaders denken, schakelen op frequent veranderende informatie; de uitdaging was en is nog steeds groot.

Enerzijds heeft de focus gelegen op het zo veilig mogelijk (thuis) blijven werken binnen de mogelijkheden en anderzijds heeft de bibliotheek de overtuiging gehad dat juist nu een aantal ingezette veranderingen geïmplementeerd moesten worden.

Arbeidsvoorwaarden en opleidingen

In 2020 zijn de arbeidsvoorwaarden van al onze medewerkers geharmoniseerd. Alle medewerkers vallen per 1 januari 2021 onder de Bibliotheek CAO. Het vernieuwen van het functiehuis is in 2020 deels doorgevoerd; de bedoeling is dit in 2021 af te ronden. Onze medewerkers ontwikkelen zich, en bereiden zich voor op de veranderende rol van de bibliotheek. De basis is gelegd voor een (digitaal) modulair opleidingsplan dat maatwerk biedt voor de medewerkers.

Risico-inventarisatie & -evaluatie

De risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) is eind 2019 en begin 2020 uitgevoerd binnen al onze vestigingen. Uitgangspunt was de branche-RI&E opgesteld door de VOB en de VNG, aangevuld met relevante zaken uit andere branches. Uit de bevindingen van de RI&E is een plan van aanpak voortgekomen, waarin de aandachts- en

actiepunten geprioriteerd zijn. In 2020 heeft de focus logischerwijs gelegen op het creëren van een veilige werkomgeving gedurende corona. We hebben randvoorwaarden geschapen zodat onze medewerkers op een veilige manier hun werk konden verrichten, op locatie of thuis. Er is een werkgroep opgericht bestaande uit verschillende disciplines: de arbo-specialist, de preventiemedewerker, een HR-adviseur en twee managers. Deze werkgroep heeft de gestelde kaders vanuit de overheid mede uitgerold binnen de bibliotheek, was klankbord en vraagbaak en heeft samen met andere medewerkers zorggedragen voor een veilige werkomgeving.

Maatwerk

Veel aandacht ging naar het regelen van de praktische zaken die zorgen voor de veiligheid van onze medewerkers en bezoekers, zoals het opstellen van regels, richtlijnen en werkprocessen, maar ook het plaatsen van kuchschermpjes, het aangeven van looproutes et cetera. Daarnaast hebben we ingezet op maatwerk. De behoeften van de medewerkers in coronatijd en het afstemmen van privé en werk zijn voor elke medewerker anders. Hierbij is er vanuit de bibliotheek steeds gezocht naar een optimum. Afhankelijk van de behoefte zijn daar verschillende disciplines bij betrokken: medewerker en manager, HR-adviseur, specialist vanuit de arbodienst (bedrijfsarts, maatschappelijk werker, coach).

2.2

Business development

De bibliotheek als inspirerende verbinder

De Bibliotheek Zuid-Kennemerland ontwikkelt sinds begin 2020 het Meemaakpodium in de Bibliotheek. Dit is gestart in de Bibliotheek Schalkwijk. In nauwe samenwerking met organisaties en inwoners in Schalkwijk wordt een plek gecreëerd waarin men elkaar kan ontmoeten en activiteiten kan organiseren. Mensen nemen zelf het initiatief en mobiliseren hun achterban om deel te nemen aan activiteiten. In veel gevallen heeft de bibliotheek een faciliterende rol door de ruimte beschikbaar te stellen en de mensen te begeleiden in het proces en in communicatie over de activiteit.

Gezamenlijk werken we aan de missie van de bibliotheek: de bijdrage aan de ontwikkeling van nieuwsgierige en zelfbewuste burgers, én aan de missie van de andere organisaties. Daarnaast is de aansluiting bij de gemeentelijke beleidsdoelstellingen een belangrijk uitgangspunt in de keuze van programmering.

Mede door de publiciteit over het Meemaakpodium weten steeds meer organisaties en inwoners de bibliotheek te vinden. Helaas moesten sinds half maart de fysieke bijeenkomsten worden gestopt en werden deze deels digitaal ingevuld. Zodra de coronamaatregelen zijn opgeheven zullen de fysieke bijeenkomsten weer opgestart worden.

Ook in andere wijken en dorpen in Zuid-Kennemerland wordt het concept van de community library de komende jaren in de bibliotheken geïntroduceerd. Het levert een inspirerende verbinding met organisaties en inwoners op.

De overheden, leden, fondsen en bedrijven die bijdragen

De bibliotheek wordt voor de basis gefinancierd door de vijf gemeenten in de regio Zuid-Kennemerland (Bloemendaal, Haarlem, Heemstede, Hillegom en Zandvoort) en door de inkomsten uit de abonnementen van de leden van de bibliotheek. Als gevolg van corona moesten de bibliotheken een periode gesloten blijven, waardoor de leden geen gebruik konden maken van alle fysieke dienstverlening in de bibliotheek. Daarvoor hebben wij onze leden eind 2020 compensatie aangeboden in de vorm van een verlengd lidmaatschap. Gelukkig wisten veel leden de online bibliotheek te vinden! In deze coronatijd zijn de meeste leden ons blijven steunen en hebben er relatief weinig opzeggingen plaatsgevonden. De bibliotheek dankt alle leden daarvoor!

Daarnaast heeft een aantal gemeenten een extra subsidie toegekend als tegemoetkoming voor alle extra gemaakte kosten en gederfde inkomsten als gevolg van corona.

De programmering, in én buiten de bibliotheek, wordt voor een deel door externe gevers gefinancierd. Daarin zijn de aanvullende projectsubsidies van de gemeenten onmisbaar. Deze zijn voor verschillende projecten toegekend, zoals vrijwilligersparticipatie, de VoorleesExpress, en taal- en digitale projecten. De Rijksoverheid financiert verschillende projecten om mensen digitaal vaardiger te maken, zoals de informatiepunten Digitale Overheid.

Om de geplande fysieke bijeenkomsten digitaal toegankelijk te maken konden we dankzij een extra subsidie van het Fonds voor Cultuurparticipatie en de gemeente Haarlem streamingapparatuur aanschaffen. Ook het bedrijf TechnoDesk heeft hieraan financieel bijgedragen.

Het bedrijf Xafax, waarmee we al jarenlang een goede relatie onderhouden, heeft iPads gesponsord, zodat onder meer gezinnen digitaal kunnen deelnemen aan de VoorleesExpress. De vele stemmen van de leden van de Rabobank in het kader van de Rabobank Clubsupport Actie leidden eveneens tot een mooi bedrag voor de VoorleesExpress.

Een andere belangrijke pijler van de extra financiering zijn de vermogens- en particuliere fondsen. Een aantal regionale en landelijke fondsen heeft bijgedragen aan specifieke projecten, die zonder de steun van deze fondsen niet gerealiseerd hadden kunnen worden. Zoals de Stichting Hulpactie

Haarlem die eveneens de financiering van iPads heeft ondersteund. Deze iPads worden gebruikt in workshops waarin kinderen aan de slag gaan om digitaal vaardig te worden.

De bibliotheek bedankt deze gulle gevers!

De andere groep gevers wordt gevormd door onze Vrienden, een trouwe groep van leden die door een extra financiële bijdrage de activiteiten van de bibliotheek ondersteunt. Juist door de betrokkenheid van de Vrienden kunnen we investeren in publieksgerichte programmering en de deelname van jongeren hieraan.

2.3

Jaarverslag Ondernemingsraad

De ondernemingsraad in 2020

Niet alleen de bibliotheek is volop in beweging, maar ook de wereld eromheen. Sinds maart 2020 zitten we in de coronacrisis. Een deel van ons land is stilgevallen, een ander deel werkt door, thuis of op de eigen werkplek als dit veilig kan. De ondernemingsraad (OR) is zich ervan bewust dat de wereld in 2020 ingrijpend is veranderd en - ook door de coronacrisis - zal blijven veranderen zonder dat precies duidelijk is op welke wijze dit gebeurt. In deze dynamiek was het zoeken naar de rol van de OR. De kern is dat een crisis geen reden is om het advies- en instemmingsrecht te laten vervallen. De OR had en blijft advies-, instemmings- en informatierecht hebben, ook over maatregelen die in verband met de coronacrisis tijdelijk worden getroffen. Het was daarom goed met de bestuurder in gesprek te blijven over de maatregelen die in dit kader genomen moesten worden.

Advies- en instemmingsaanvragen

Het afgelopen jaar waren de eerste grote veranderingen merkbaar door interne wijzigingen in de organisatie, waarbij de nieuwe functies in de publieksdienstverlening en de invoering van een jaarurensystematiek ter advies en instemming aan de OR zijn voorgelegd. Aan het begin van het jaar zijn de conceptrapportages voor de nieuwe risico-inventarisatie & -evaluatie (RI&E) en het bijbehorende plan van aanpak ter beoordeling aan het strategisch team, het middenmanagement en de OR voorgelegd. Een instemmingsverzoek aan de OR op het definitieve plan van aanpak van de RI&E volgt later.

Overige onderwerpen

In een jaar vol spanning en onzekerheid, voortkomend uit de coronacrisis en de advies- en instemmingsaanvragen en bijbehorende personele consequenties, heeft de OR het afgelopen jaar flinke stappen gezet. Ondanks dat is de OR nog niet waar ze wil zijn. Tijdens de maandelijkse onderlinge overleggen discussiëren we regelmatig met elkaar over de vraag of we vanuit onze rol de zaken op de juiste manier invullen. Deze discussie moeten we ook in 2021 blijven voeren om onze doelen te behalen. Er staan opnieuw belangrijke dossiers op het programma en om deze tot een succes te maken, is het noodzakelijk dat we het gesprek met betrokken partijen blijven aangaan met respect voor elkaars standpunten en dat we gezamenlijk bouwen aan een mooie en stabiele organisatie.

Jeanne Serné, voorzitter ondernemingsraad
Bibliotheek Zuid-Kennemerland

2.4

Partners per gemeente

Bloemendaal

Culturele instellingen

Creatief centrum Bennebroek
Historische vereniging
Heemstede-Bennebroek
Caprera
Floor de Bruyn Kops (kunstenaar)
Max Koning (kunstenaar)
Muziekschool Bloemendaal
Maarten Bogaers (singer-songwriter)

Onderwijs

Scholen primair onderwijs
Scholen voortgezet onderwijs
Peuterspeelzalen en kinderopvang, w.o. KDV Les Petits en De Franciscus
IKC Paradijsvogel

Community

KBO (katholieke ouderenbond)
St. Tijdsparen
Dorpskerk Bloemendaal
Dorpshuis Vogelenzang

Welzijn

Welzijn Bloemendaal
Verzorgingshuis Kennemerhart
Meerleven
Hartekampgroep De Raak

Bedrijfsleven

Zocherlounge

Gemeente Bloemendaal

Haarlem

Culturele instellingen

De Pletterij Haarlem
St. Culturele Activiteiten Schalkwijk
Museum Haarlem
Hart Haarlem
Wereld Muziekschool
Marissa Beretta (Dubbel belicht)
Noord-Hollands Archief
Frans Hals museum
Philharmonie Stadsschouwburg
Toneelschuur
Patronaat
Teylers Museum
Museum van de Geest

Onderwijs/gerelateerd

Scholen primair onderwijs
Scholen voortgezet onderwijs
Peuterspeelzalen en kinderopvang
MBO school Nova College
St. Studiemax
Haasje van der Mandele & Minny
Willing & Miek
Ad Appel
Instituut Nederlandse Taal
Keesmaat

Community

Buuv Haarlem
Coalitie Haarlem Ontmoet
Ground8
Verhalenhuis Haarlem
Meemaakpodium Communities
Vrijwilligers Taalsoos
Netwerk Basisvaardigheden

Welzijn

Consultatiebureaus
Centrum voor Jeugd en Gezin
Zorgbalans
Haarlem Effect
DOCK
Ecosol
Pasmatch personeelsdiensten
Paswerk
Spaarne Gasthuis

Bedrijfsleven

Daan!
Kemp & Havelaar
Technodesk

Non profit

St. Hatrick
Vluchtelingenwerk
Amnesty International
St. Somaliers Haarlem en omgeving
St. Palanka Negra

Gemeente Haarlem

Heemstede

Culturele instellingen

Heemstedse Kunstkring
Podia Heemstede
Harmonie St. Michaël
Symfonisch blaasorkest
Historische vereniging Heemstede
Bennebroek
Voorwegkoor
St. Heemstedse kunstbeurs

Onderwijs

Scholen primair onderwijs
Scholen voortgezet onderwijs
Peuterspeelzalen en
kinderopvang, w.o. KDV Op Stoom

Community

Coördinator Plein1
Sybil van Dam (verhalentafel)

Welzijn

De Drive zorgspecialist
Kennemerhart Dreefhart
Roads
Wij Heemstede

Bedrijfsleven

Boekhandel Blokker
Horeca Binnenstebuiten Plein1

Gemeente Heemstede

Hillegom

Culturele instellingen

Bibliotheek Bollenstreek
St. Cultuurbeleving Hillegom
De Living Museum
Kunstuitleen Hillegom
Ouderenkoor Eigenwijs
Muziekvereniging Crescendo
Toneelvereniging KNA
Popkoor Hillegom
Hillegomse Harmoniekapel
Symphoenix Hillegom
St. kunstenaarscollectief De
School Hillegom
Jazzclub Perdido
Kunstuitleen Bollenstreek
Cultuureducatiegroep

Koor Hatwikwa
Hillegomse Muziekschool
Kunstenaars Bennebroek
Jeugdtheaterschool Flores
Dansschool Total Move
KunSt.alerie Hillegom Art Projects
Balletschool Martha de Rijk
Huiskameratelier Ada van
Werkhoven
Lenie Kamstra (kunstenares)
Vrienden van Oud Hillegom

Onderwijs

Scholen primair onderwijs
Scholen voortgezet onderwijs
Peuterspeelzalen en
kinderopvang

Community

St. Inclusie en Discriminatie-
bestrijding
Harddraverij-vereniging
Oranje comité Hillegom
Omroep Bollenstreek
SportSupport

Welzijn

Hozo Ouderenzorg
St. qbusfonds
Jongerenwerk Solution
Welzijnskwartier
WelzijnsKompas Hillegom
's Heerenloo zorggroep
Het Raamwerk zorgcentrum
Hillegom
ISD Werk Inkomen Zorg
Bollenstreek
Annette Damman (talentcoach)

Bedrijfsleven

Bierbrouwerij Klein Duimpje
Initiatiefrijke Hillegom
Bloemencorso
Koopcentrum Hillegom

Gemeente Hillegom

Zandvoort

Onderwijs/gerelateerd

Scholen primair onderwijs
Peuterspeelzalen en
kinderopvang
Taalcoaches Zandvoort
Instituut Nederlandse Taal
Keesmaat Zandvoort

Community

Senioren-vereniging

Welzijn

DOCK
Ecosol
St. Ondersteuning aan mensen
met een beperking
Sociaal Wijkteam
Haarlem Effect
Pluspunt
Zorgbalans
Tandem
Kennemerhart
RIBW-K/AM
De Verbeelding Zandvoort

Bedrijfsleven

't Lokaal, café Blauwe Tram

Gemeente Zandvoort

2.5

Jaarverslag Raad van Toezicht

Terugkijkend op het coronajaar 2020 kan ik niet anders zeggen dan dat ik dolblij ben dat de vestiging Haarlem Centrum van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland beschikt over de mooie, maar vooral grote Doelenzaal. Wat waren we als Raad van Toezicht blij dat we, toen de coronamaatregelen dat even toelieten, weer fysiek bij elkaar konden komen en - veilig op 1,5 meter afstand - in levenden lijve met elkaar konden vergaderen. Onze blijdschap over zoiets eenvoudigs als fysiek vergaderen tekent de hobbels en moeilijkheden die ook de bibliotheek als openbare instelling in deze moeizame coronatijden heeft ervaren.

Direct bij de eerste lockdown werd de bibliotheek, zoals zo vele andere bedrijven, getroffen door gedwongen sluiting. Dat is voor een openbare ontmoetingsplek met een vitale functie voor jong en oud een enorme dreun; de kernactiviteiten komen tot stilstand. Zodra de maatregelen het enigszins toelieten werden basale functies weer opgestart, maar door alle beperkingen bleef de ontmoetingsfunctie en het aanbieden van studieplaatsen beperkt of zelfs onmogelijk. Alle lof voor het complete team van alle vestigingen van Bibliotheek Zuid-Kennemerland voor het doorzettingsvermogen en de creativiteit die aan de dag gelegd werden om te redden wat er te redden viel. Het blijft een uitermate hard gelag voor een belangrijke plek als de bibliotheek.

Het moge duidelijk zijn dat veel van de aandacht van de directeur-bestuurder en dus ook van de Raad van Toezicht uitging naar de perikelen rond de coronacrisis. Daarnaast hebben wij aandacht besteed aan de plannen voor de renovatie en (ver)nieuwbouw, de herstructurering van het team en de plannen voor het jubileum; de laatste staan nu helaas op losse schroeven.

Samenstelling Raad van Toezicht

De aangekondigde veranderingen in de samenstelling van de Raad van Toezicht hebben zich in 2020 voltrokken. Zo hebben Aad Wessel (vicevoorzitter en auditcommissie) en Ted Blesgraaf (voorzitter) na vele jaren afscheid genomen van de raad. Wij zijn hen veel dank verschuldigd voor hun inzet en deskundigheid door de jaren heen. Ernest Jan Haverkamp heeft helaas om persoonlijke omstandigheden de raad na een jaar moeten verlaten.

Eind 2020 hebben wij na een uitgebreide wervingsprocedure drie nieuwe leden in de Raad van Toezicht mogen verwelkomen, te weten:

Jeroen Preijde: registeraccountant; toekomstig lid van de auditcommissie van de raad.

Marjolein Slappendel: financieel consultant, toezicht-houder bij de Stichting Langer Gezond; eveneens toekomstig lid van de auditcommissie van de raad.

Jocelyn Long: student Master Biological Sciences aan de UvA, lid van de raad.

Wij zijn verheugd over hun komst. Daarmee heeft de Raad van Toezicht in korte tijd een grondige vernieuwing ondergaan. Met de komst van Jocelyn zetten wij ook heel nadrukkelijk in op verjonging en verbinding met een jonge doelgroep. Wij zijn blij dat naast alle nieuwe leden 'oude rot' Ferry Tromp ons nog enige tijd met raad en daad terzijde zal staan in ons gezelschap.

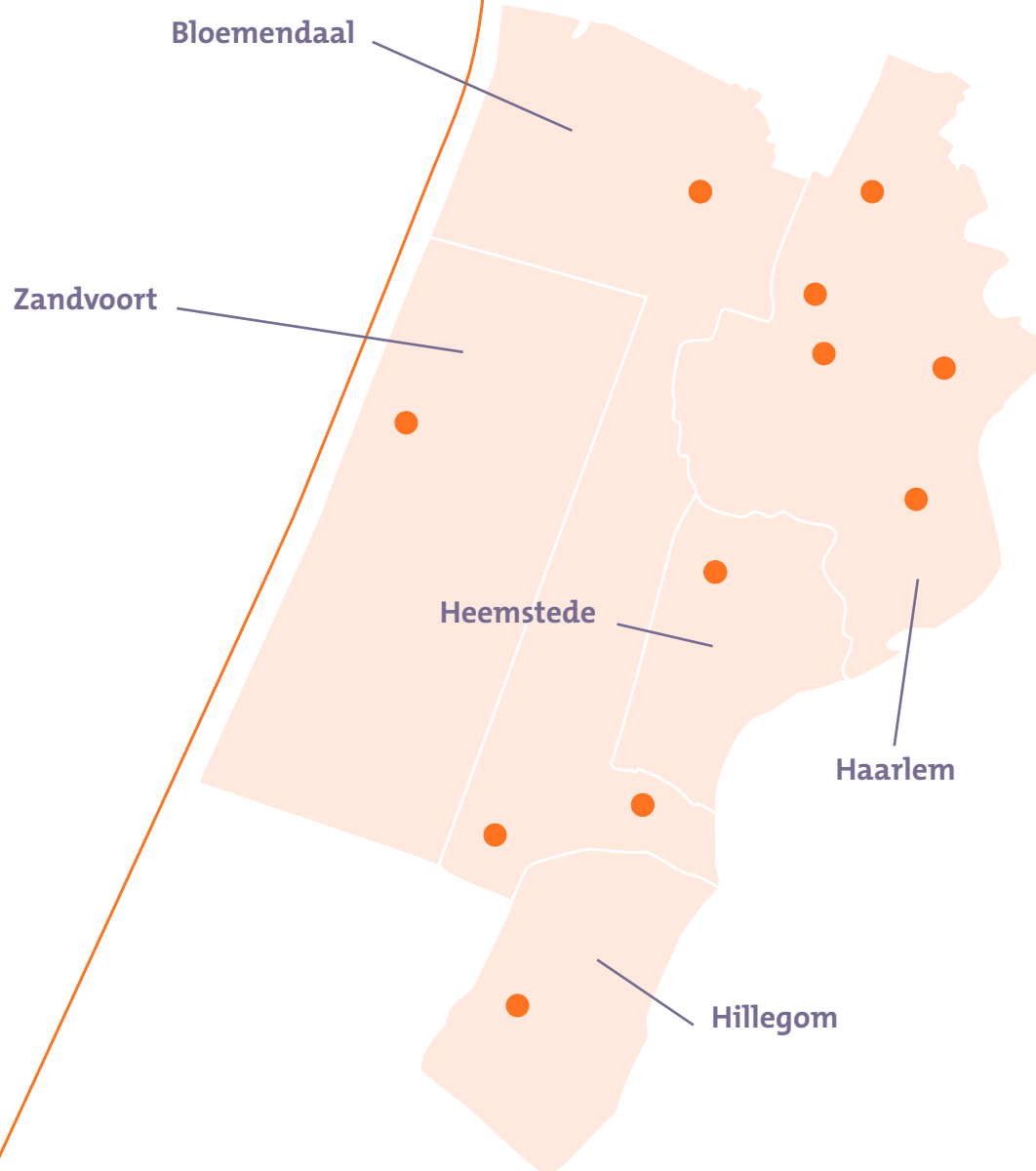
Wij snakken naar het moment dat we met de nieuwe raad weer fysiek bijeen kunnen komen in de Doelenzaal. Al moet het op 2 meter afstand, wij zullen er zijn. We zetten voor de komende jaren onze schouders onder een vitale en bruisende Bibliotheek Zuid-Kennemerland!

Jaap Lampe, voorzitter Raad van Toezicht van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland

3.0

Financieel

Het aantal leden van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland was in 2020: 66.251. Van de inwoners van onze regio is 26% lid van de bibliotheek. Ondanks corona hebben we afgelopen jaar 938.829 uitleningen kunnen verzorgen (ter vergelijking: in 2019 was dit ruim 1,3 miljoen). Bijna 14% hiervan betrof uitleningen van digitale materialen.

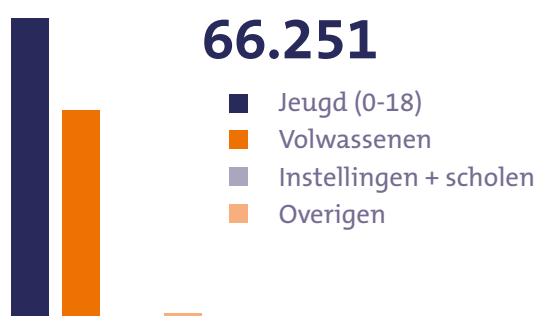

3.1

De Bibliotheek Zuid-Kennemerland in cijfers

Algemeen

	Totaal			
	2019*	2020	%	
Leden	Jeugd (0-18)	40.703	40.519	-0,5%
	Volwassenen	26.674	25.096	-5,9%
	Instellingen + scholen	154	151	-1,9%
	Overigen	494	485	-1,8%
	Totaal	68.025	66.251	-2,6%
Gebruikte e-book accounts	5.445	5.666	4,1%	
Aantal inwoners	250.938	253.001	0,8%	
% inwoners lid	27%	26%		
Bezoekers**	1.013.615	552.939	-45,4%	
Omvang collectie	392.791	399.012	1,6%	
Uitleningen	Fysieke boeken	1.227.234	807.866	-34,2%
	E-book uitleningen	78.621	130.963	66,6%
	Totaal uitleningen	1.305.855	938.829	-28,1%
Openingsuren	353	206	-41,5%	
Aantal fysieke activiteiten	656	473	-27,9%	
Aantal algemene activiteiten	1.480	7	-99,5%	
Aantal online activiteiten	0	123		
Groepsontvangsten educatie	275	41	-85,1%	
Groepsontvangsten algemeen	56	0		
Educatieve pakketten	0	795		

26%
hiervan
is lid

* 2019 cijfers zijn gecorrigeerd met Spaarndam, dat sinds 2019 als gevolg van een gemeentelijke herindeling onder Haarlemmermeer valt.

** Bezoekersaantallen 2019 Bennebroek zijn gecorrigeerd

Algemene toelichting op de cijfers

Algemeen

Het jaar 2020 is lastig te vergelijken met 2019. Driekwart van het jaar is sterk gekleurd door de coronacrisis en de daaruit voortvloeiende bibliotheeksluitingen. Waar we na 2019 voor het eerst sinds 2014 nog op het punt leken te staan de trend in het aantal uitleningen om te zetten van dalend naar stijgend, was er in 2020 uiteindelijk een daling van ruim 30%.

Vanwege de coronacrisis geven we dit jaar één algemene toelichting op de cijfers in het overzicht, en volgt er geen toelichting per gemeente over de prestatieafspraken. In de prestatieafspraken met de verschillende gemeenten gaat het over zaken als het openstellen van de vestigingen, het ontvangen van bezoekers en het uitvoeren van activiteiten met scholen en (culturele) partners. Het moge duidelijk zijn dat we deze afspraken door de wisselende en verregaande coronamaatregelen niet hebben kunnen halen.

Ledenaantallen

Bibliotheken hebben al jaren te maken met een dalend aantal leden. In 2019 zijn wij succesvol geweest in het terugdringen van die daling: toen constateerden we een stabilisatie. Dat sterkt ons in de overtuiging dat de doorontwikkeling naar een maatschappelijke bibliotheek een goede keuze is. In 2020 is de dalende trend helaas weer zichtbaar. De impact van de coronapandemie is ook hier de verklaring.

E-book accounts

Ook het aantal e-book accounts en de e-book uitleningen zijn niet één op één te vergelijken tussen beide jaren. Halverwege 2020 is er namelijk een nieuwe app geïntroduceerd, waarin het aanbod van e-books en luisterboeken is gecombineerd (voordien op separate platforms te leen). Leden die van de nieuwe app gebruik willen maken, maken - ook als ze al eerder e-books leenden - een nieuw account aan.

Er valt dus weinig te zeggen over hoeveel leden zijn overgestapt naar de nieuwe app, hoeveel er zijn gestopt met het lenen van e-books en hoeveel er sinds de introductie van de nieuwe app voor het eerst gebruikmaken van het digitale aanbod.

In de oude situatie (tot september 2020) is er t.o.v. 2019 een stijging van 30% in het aantal e-book accounts. Daarna is de nieuwe app in gebruik genomen (sinds 17 juli 2020 in bèta-versie beschikbaar voor leden, op 8 september 2020 was de harde overgang) en op 31 december 2020 zaten we daar op een totaal van 5.666 actieve leden. In een paar maanden tijd is dat 104% van wat daarvoor in de periode van 2015 tot 2020 is opgebouwd en het einde van de stijgende lijn is nog niet in zicht.

Overigens is er ook nog het verschil dat met de nieuwe app zowel e-books als luisterboeken kunnen worden geleend (in de oude situatie was er een aparte app voor beide). Het aantal actieve leden valt niet te filteren op het type materiaal dat zij leenden. De verhouding geleende e-books versus luisterboeken is ongeveer 2,5 : 1. Omdat niet te zeggen valt of leden alleen e-books, alleen luisterboeken, of beide leenden, geeft het geen pas de actieve leden langs eenzelfde verhouding te verdelen.

Omvang collectie

De uitzonderlijke omstandigheden van 2020 hadden ook hun weerslag op het collectieonderhoud. Waar het de richtlijn is om jaarlijks 10% van de collectie af te schrijven, schrijven we voor 2020 een afschrijfpercentage van een kleine 6%. In 2021 zullen we de achterstand moeten inlopen en tegelijkertijd de richtlijn voor het jaar 2021 realiseren. Het moet blijken in welke mate de aard en de duur van de coronamaatregelen dit toelaten.

Het jaar 2020 was ook het jaar waarin we weer zelf alle collectie zijn gaan aanschaffen. Na dit enkele jaren grotendeels aan Probiblio uitbesteed te hebben, denken we de ook op het gebied van collectie groeiende behoefte aan lokaal beter op te kunnen vangen door zelf het aanschafproces weer volledig in handen te nemen. Zo kunnen we sneller inspelen op lokale thema's en van de populaire titels meer

exemplaren aanschaffen. Dit is een haast organisch proces van continu signaleren en acteren.

Het effect van het zelf collectioneren zien we tot nu toe vooral terug in het reduceren van de reserveringsrijen voor populaire titels. Op 31-12-2020 was het hoogste aantal reserveringen voor één titel 65, met inmiddels 17 exemplaren in omloop. Een jaar eerder was dit 94 reserveringen tegenover 11 exemplaren. Ook het aantal titels met meer dan 50 reserveringen is afgenomen van 12 op 31-12-2019 naar 5 eind 2020.

Uitleningen

In 2020 is een derde minder geleend dan in 2019. Dit is een enorme daling waarvan de verklaring ligt in de weken dat de bibliotheek helemaal gesloten was en de strenge maatregelen in de omliggende maanden. Tussen de vestigingen onderling zie je aan het verschil in afname van uitleningen goed dat Haarlem Oost en de Bibliotheek op het Station langer geheel dicht zijn gebleven of de sterkste beperking in openingstijden hebben gehad. In Heemstede en Bennebroek werd relatief het meest geleend t.o.v. 2019. Verklaring hiervoor is de huisvesting in verzamelgebouwen, waardoor de toegankelijkheid van de collectie in deze vestigingen niet volledig afhankelijk is van de aanwezigheid van bibliotheekmedewerkers.

Uitleningen digitale materialen

Het aantal e-book uitleningen is daarentegen bijna verdubbeld. Vanaf de eerste sluiting in maart is er een snelle stijging. Grappig genoeg is op vrijwel hetzelfde moment een piekje te zien in 2019, vermoedelijk vanwege de meivakantie. In 2020 bevindt de top van de eerste piek zich ook rond de meivakantie en het moment dat BZK de deuren weer kon openen, waarna het aantal e-book uitleningen wat afneemt. De zomervakantie zorgt stevast voor een stijging, zo ook in 2020. Vanaf september lopen de uitleningen alleen nog via de nieuwe app, waarin tot het eind van 2020 meer dan de helft is geleend van het totaal in 2019.

Overigens maakt deze groei in e-book uitleningen helaas niet goed wat we aan fysieke uitleningen minder hadden in 2020; bij elkaar opgeteld werd er 28% minder boeken + digitale materialen geleend dan in 2019.

Openingsuren

Als gevolg van de coronamaatregelen is de bibliotheek in 2020 driemaal een periode volledig gesloten geweest voor publiek, met een totaal van 12 weken. In de periode van half mei tot begin november zijn we open geweest onder de maatregelen die golden voor de zogeheten 'doorstroomlocaties'.

De maatregelen met betrekking tot de doorstroomlocaties hebben, gecombineerd met de landelijke veiligheidsmaatregelen voor het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus, een grote impact gehad op onze dienstverlening. Niet alleen op aard en omvang van de werkzaamheden in de vestigingen, maar ook op de roostering en inzet(baarheid) van personeel.

Wij hebben ons genoodzaakt gezien om in de periode van half mei tot begin november de vestigingen - met uitzondering van Heemstede, Haarlem Centrum en Zandvoort - in de weekenden te sluiten. In de periode vanaf half november hebben we om diezelfde redenen de deuren ook op maandag en dinsdag moeten sluiten.

De vestiging Haarlem Oost is vanwege de locatie in het pand van verzorgingscentrum Reinaldahuis tot begin november helemaal gesloten geweest en daarna zeer beperkt opengegaan. De vestiging Bibliotheek op het Station is voortvloeiend uit de maatregelen in het openbaar vervoer gedurende diezelfde periode geheel gesloten geweest en daarna zeer beperkt opengegaan.

Activiteiten

In 2020 hebben wij 603 activiteiten georganiseerd. Daarvan vonden er 480 'fysiek' plaats en 123 online.

Om het coronavirus terug te dringen heeft de Rijksoverheid in 2020 opgeroepen om het aantal contactmomenten en reisbewegingen tot een minimum te beperken. Van maart tot en met december 2020 is de Bibliotheek Zuid-Kennemerland voor fysieke activiteiten in totaal 29 weken dicht geweest; nog eens 13 weken konden activiteiten maar zeer beperkt plaatsvinden.

Als alternatief hebben wij online programma's ontwikkeld en activiteiten die telefonisch of met beeldbellen konden plaatsvinden. Daarnaast hebben wij samengewerkt met cultuur- en debatcentrum

De Pletterij in Haarlem. Vanuit hun locatie en met behulp van hun techniek konden wij onze programmering online uitzenden. Inmiddels heeft de Bibliotheek met bijdragen van het Fonds voor Cultuurparticipatie en Gemeente Haarlem een eigen livestreamingset gerealiseerd in de Doelenzaal in Haarlem Centrum. Ook komt er in 2021 een mobiele set, die op alle vestigingen gebruikt kan worden. Deze sets gaan wij voor verschillende doeleinden inzetten; voor publieksprogramma's bijvoorbeeld, maar ook voor het opnemen van educatieve video's voor het onderwijs.

Groepsbezoeken

Voor het primair en het voortgezet onderwijs hebben wij 41 groepsbezoeken georganiseerd. Deze hebben in eerste instantie fysiek plaatsgevonden en later is dit omgezet naar een online alternatief. Vanaf de eerste coronamaatregelen in maart hebben we gelukkig snel kunnen schakelen en onze partners in de kinderopvang, het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs kunnen informeren via educatieve pakketten. In 2020 hebben wij 795 educatieve pakketten verspreid.

Laagdrempelig helpen

Vanwege corona en op basis van een nieuw dienstverleningsconcept waarmee we ons publiek laagdrempeliger en sneller willen helpen, is een deel van de activiteiten ook voor de toekomst opgenomen in de standaard dienstverlening.

Met vragen rond basisvaardigheden op het gebied van 'taal' en 'digitaal' kunnen mensen sinds mei 2020 terecht bij het telefonische taal- en mediaspreekuur.

Vragen over de digitale overheid kunnen in de loop van maart 2021 door alle medewerkers Dienstverlening worden beantwoord.

Om ervoor te zorgen dat we ons publiek altijd kunnen helpen tijdens service-uren, is een trainingsprogramma voorbereid op het gebied van basisvaardigheden waarmee een grote groep medewerkers in 2021 aan de slag gaat.

Betrokken vrijwilligers

Op 31 december 2019 waren er **131 vrijwilligers** geregistreerd; op 31 december 2020 waren dat **148 vrijwilligers**.

Sinds januari 2020 valt de vrijwilligersorganisatie Bibliotheek aan Huis onder de bibliotheek, die van de VoorleesExpress is er sinds februari 2020 bijgekomen. De vrijwilligers van Bibliotheek aan Huis telden al mee. Voor de VoorleesExpress zijn alleen vrijwilligers meegeteld die nu voorlezen in een gezin of van wie bekend is dat ze beschikbaar zijn.

BoekStart 2020

In 2020 zijn er in totaal **587 BoekStartkoffertjes** uitgedeeld. Van 2011 tot en met 2020 zijn er in totaal 7.929 uitgedeeld.

In 2020 is het totaal aantal BoekStartabonnementen met **8% toegenomen** ondanks het feit dat alle vestigingen een periode gesloten zijn geweest vanwege de coronamaatregelen.

De vestiging in Haarlem Oost heeft de laagste toename; deze vestiging is dan ook langer dan de andere vestigingen gesloten geweest. Heemstede laat de hoogste toename zien.

Gemeente Bloemendaal

		Gem Bloemendaal		
		2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	3.556	3.496	-1,7%
	Volwassenen	2.054	1.993	-3,0%
	Instellingen + scholen	23	22	-4,3%
	Overigen	29	24	-17,2%
	Totaal	5.662	5.535	-2,2%
Aantal inwoners		23.410	23.471	0,3%
% inwoners lid		24%	23%	
Bezoekers*		77.189	47.403	-38,6%
Omvang collectie		33.451	33.501	0,1%
Uitleningen	Fysieke boeken	113.874	74.725	-34,4%
	E-book uitleningen			
	Totaal uitleningen			
Openingsuren		54	42	-22,8%
Aantal fysieke activiteiten		88	23	-73,9%
Groepsontvangsten		29	3	-89,7%

5.535 leden

- Jeugd (0-18)
- Volwassenen
- Instellingen + scholen
- Overigen

23.471 inwoners

23% hiervan is lid

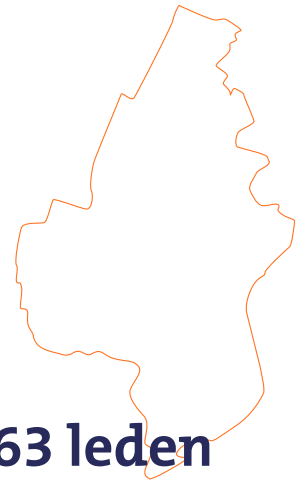
* Bezoekersaantallen 2019 Bennebroek zijn gecorrigeerd.

33.501 collectie

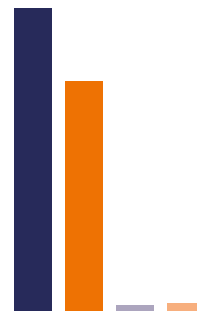

		Bennebroek			Bloemendaal (loc)		
		2019	2020	%	2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	993	964	-2,9%	2.563	2.532	-1,2%
	Volwassenen	550	533	-3,1%	1.504	1.460	-2,9%
	Instellingen + scholen	5	5	0,0%	18	17	-5,6%
	Overigen	3	4	33,3%	26	20	-23,1%
	Totaal	1.551	1.506	-2,9%	4.111	4.029	-2,0%
Aantal inwoners							
% inwoners lid							
Bezoekers		17.180	13.705	-20,2%	60.009	33.698	-43,8%
Omvang collectie		6.994	6.823	-2,4%	26.457	26.678	0,8%
Uitleningen	Fysieke boeken	27.726	16.605	-40,1%	86.148	58.120	-32,5%
	E-book uitleningen						
	Totaal uitleningen						
Openingsuren		19,5	19	-3,1%	34,5	23	-33,9%
Aantal fysieke activiteiten		61	17	-72,1%	27	6	-77,8%
Groepsontvangsten		11	1	-90,9%	18	2	-88,9%

Gemeente Haarlem

		Gem Haarlem		
		2019*	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	26.061	25.935	-0,5%
	Volwassenen	18.397	17.144	-6,8%
	Instellingen + scholen	95	95	0,0%
	Overigen	404	389	-3,7%
	Totaal	44.957	43.563	-3,1%
Aantal inwoners		161.265	162.571	
% inwoners lid		28%	26%	
Bezoekers		730.116	365.982	-49,9%
Omvang collectie		260.752	266.164	2,1%
Uitleningen	Fysieke boeken	798.379	511.382	-35,9%
	E-book uitleningen			
	Totaal uitleningen			
Openingsuren		180	97	-45,9%
Aantal fysieke activiteiten		373	284	-23,9%
Groepsontvangsten		189	25	-86,8%

43.563 leden

- Jeugd (0-18)
- Volwassenen
- Instellingen + scholen
- Overigen

162.571 inwoners

26% hiervan is lid

* 2019 cijfers zijn gecorrigeerd met Spaarndam, dat sinds 2019 als gevolg van een gemeentelijke herindeling onder Haarlemmermeer valt.

266.164 collectie

		Centrum			Noord			Oost		
		2019	2020	%	2019	2020	%	2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	11.285	11.373	0,8%	8.329	8.141	-2,3%	1.932	1.907	-1,3%
	Volwassenen	10.984	10.362	-5,7%	3.396	3.256	-4,1%	600	545	-9,2%
	Instellingen + scholen	40	40	0,0%	28	28	0,0%	6	6	0,0%
	Overigen	331	320	-3,3%	26	28	7,7%	4	5	25,0%
	Totaal	22.640	22.095	-2,4%	11.779	11.453	-2,8%	2.542	2.463	-3,1%
Aantal inwoners										
% inwoners lid										
Bezoekers		378.515	177.973	-53,0%	156.797	102.539	-34,6%	35.534	10.966	-69,1%
Omvang collectie		163.316	166.898	2,2%	52.371	54.298	3,7%	12.841	12.428	-3,2%
Uitleningen	Fysieke boeken	412.956	263.022	-36,3%	234.917	162.382	-30,9%	38.143	9.287	-75,7%
	E-book uitleningen									
	Totaal uitleningen									
Openingsuren		56	36	-35,2%	40,5	26	-36,0%	23,5	5	-77,9%
Aantal fysieke activiteiten		109	63	-42,2%	82	67	-18,3%	93	47	-49,5%
Groepsontvangsten		60	11	-81,7%	56	4	-92,9%	20	2	-90,0%

		Schalkwijk			Station		
		2019	2020	%	2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	4.515	4.514	0,0%	0	0	
	Volwassenen	2.612	2.196	-15,9%	805	785	-2,5%
	Instellingen + scholen	21	21	0,0%	0	0	
	Overigen	43	36	-16,3%	0	0	
	Totaal	7.191	6.767	-5,9%	805	785	-2,5%
Aantal inwoners							
% inwoners lid							
Bezoekers		110.460	58.635	-46,9%	48.810	15.869	-67,5%
Omvang collectie		30.628	30.871	0,8%	1.596	1.669	4,6%
Uitleningen	Fysieke boeken	100.599	72.024	-28,4%	11.764	4.667	-60,3%
	E-book uitleningen						
	Totaal uitleningen						
Openingsuren		35	23	-33,9%	25	7	-72,4%
Aantal fysieke activiteiten		83	107	28,9%	6	0	
Groepsontvangsten		53	8	-85%	0	0	

Gemeente Heemstede

		Heemstede		
		2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	5.416	5.452	0,7%
	Volwassenen	3.057	2.972	-2,8%
	Instellingen + scholen	16	16	0,0%
	Overigen	6	8	33,3%
	Totaal	8.495	8.448	-0,6%
Aantal inwoners		27.286	27.553	1,0%
% inwoners lid		31%	31%	
Bezoekers		94.575	71.021	-24,9%
Omvang collectie		40.251	41.351	2,7%
Uitleningen	Fysieke boeken	145.647	109.374	-24,9%
	E-book uitleningen			
	Totaal uitleningen			
Openingsuren		58	26	-55,5%
Aantal fysieke activiteiten		46	48	4,3%
Groepsontvangsten		26	9	-65,4%

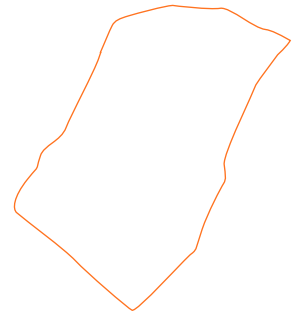
**27.553
inwoners**

**31%
hiervan
is lid**

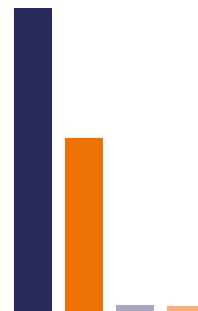
**41.351
collectie**

Gemeente Hillegom

		Gem Hillegom		
		2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	3.233	3.175	-1,8%
	Volwassenen	1.870	1.773	-5,2%
	Instellingen + scholen	12	11	-8,3%
	Overigen	15	18	20,0%
	Totaal	5.130	4.977	-3,0%
Aantal inwoners		21.966	22.217	1,1%
% inwoners lid		23%	22%	
Bezoekers		60.370	36.548	-39,5%
Omvang collectie		34.749	35.346	1,7%
Uitleningen	Fysieke boeken	109.079	73.334	-32,8%
	E-book uitleningen			
	Totaal uitleningen			
Openingsuren		30	21	-29,0%
Aantal fysieke activiteiten		76	64	-15,8%
Groepsontvangsten		31	2	-93,5%

4.977 leden

- Jeugd (0-18)
- Volwassenen
- Instellingen + scholen
- Overigen

22.217 inwoners

22% hiervan is lid

35.346 collectie

Gemeente Zandvoort

		Gem Zandvoort		
		2019	2020	%
Leden	Jeugd (0-18)	2.437	2.461	1,0%
	Volwassenen	1.296	1.214	-6,3%
	Instellingen + scholen	8	7	-12,5%
	Overigen	40	46	15,0%
	Totaal	3.781	3.728	-1,4%
Aantal inwoners		17.011	17.189	1,0%
% inwoners lid		22%	21%	
Bezoekers		51.365	31.985	-37,7%
Omvang collectie		23.588	22.650	-4,0%
Uitleningen	Fysieke boeken	60.255	39.051	-35,2%
	E-book uitleningen			
	Totaal uitleningen			
Openingsuren		31	20	-43,2%
Aantal fysieke activiteiten		73	54	-26,0%
Groepsontvangsten		0	2	

3.728 leden

- Jeugd (0-18)
- Volwassenen
- Instellingen + scholen
- Overigen

17.189 inwoners

21% hiervan is lid

22.650 collectie

3.2

Jaarrekening

De financiële resultaten van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland ten opzichte van de begroting.

Financieel verslag 2020 Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland

---

Dit jaar was een zeer bijzonder jaar, ook vanuit financieel oogpunt. In dit hoofdstuk zijn de geconsolideerde balans van de Stichting per 31 december 2020 en de staat van baten en lasten over 2020 opgenomen, deze laatste afgezet tegen de begroting 2020.

Bij het opstellen van de begroting 2020 hadden we uiteraard nog geen rekening gehouden met de coronapandemie. Zelfs bij tussentijdse prognose dachten wij dat de pandemie niet lang meer zou duren en ook tegen het einde van het jaar hadden wij niet voorspeld dat wij voor de kerst de bibliotheek weer moesten sluiten.

Dit heeft impact gehad op zowel de inkomsten als de uitgaven gedurende het grootste deel van het jaar.

De gebruikersinkomsten bleven achter als gevolg van het opzeggen van abonnementen die niet werden gecompenseerd door nieuwe aanmeldingen, terugbetalen van lidmaatschapscontributies, het niet heffen van boetegelden en overige inkomstenderving uit leengelden, nieuwe passen, bijdrage leeskring en verkoop oude boeken.

Maar ook andere inkomsten bleven achter, zoals inkomsten uit het verhuren van ruimtes, dienstverlening scholen en andere inspirerende activiteiten zoals het Meemaakpodium. Deze activiteiten hebben wij vanaf half maart gestaakt en deze zijn daarna zeer beperkt hervat. Wel hebben

er activiteiten online plaatsgevonden, maar daar stonden geen inkomsten tegenover.

Daarnaast hebben we extra kosten moeten maken voor preventiemiddelen in verband met corona. Dit zijn kosten zoals desinfecteringsmiddel, kratten voor de quarantaine van boeken, plastic schermen, tasjes voor de afhaalbibliotheek en ook extra beveiligingskosten.

Tegenover de lagere inkomsten staan in sommige gevallen ook minder kosten: wij hebben bijvoorbeeld minder kosten gemaakt voor koffie, lunch en administratieve lasten die we normaal gesproken doorbelasten aan het publiek. Ook hebben er minder trainingen van ons personeel plaatsgevonden. Er zijn door de landelijke lockdown minder boeken aangeschaft, maar ook minder boeken verschenen dan in normale jaren.

De totale financiële impact van corona op 2020 was voor ons € 248k negatief. Gelukkig is dankzij € 117k aan extra steun de impact beperkt gebleven tot € 131k negatief.

Uiteraard hebben wij tussentijds kostenbeperkende maatregelen genomen om dit tekort op te kunnen vangen. We hebben met name bespaard op het niet invullen van vacatures en waar mogelijk op andere budgetten.

Dankzij deze besparingen en de extra steun die wij hebben gekregen van de gemeente Haarlem (€ 100k) en Zandvoort (€12,7k) in de vorm van huurkijtschelding en een tegemoetkoming van Probiblio voor de Bibliotheek op het Station (€ 5k) eindigen we in 2020 toch nog met een positief resultaat van € 92,2k.

Dit positieve resultaat hebben wij in 2021 hard nodig om de voorziene verdere inkomstenderving en directe coronagerelateerde kosten (deels) op te kunnen vangen.

Impact corona op resultaat 2020

Extra kosten en derving

Minder inkomsten	210.800
Corona preventie middelen	142.700
Totaal kosten en derving	353.300

Minder kosten als gevolg van corona

Personeelskosten (opleiding ed.)	25.300
Collectie	47.100
Overig (administratie, lunch, koffie e.a.)	32.900
Totaal	105.300

Resultaat als gevolg van corona -248.200

Tegemoetkomingen

Huurkijtscheldingen gemeente Haarlem en Zandvoort	112.700
Probiblio Bibliotheek op het station	5.000
Totaal	117.700

Impact van corona op het resultaat -130.500

Algemene besparing / dekking

Bewuste besparing personeel	136.700
Onvoorzien	50.000
Kosten activiteiten betaald door derden	15.000
Overige	21.000
Totaal	222.700

Resultaat 2020 92.200

Balans per 31 december 2020

Het eigen vermogen bedraagt per 31 december 2020 € 1.241k. Dit bedrag bestaat uit een algemene reserve, egalisatiereserves en bestemmingsreserves.

De toename van het eigen vermogen ten opzichte van de balans per 31 december 2019 met € 59k, is het saldo van onttrekkingen uit en toevoegingen aan bestemmingsreserves.

De egalisatiereserve per gemeente is een reserve van maximaal 8% van het subsidiebedrag (excl. huisvesting).

In 2020 zijn zowel de Algemene reserve als de Egalisatiereserve per gemeente niet gewijzigd.

De Kok Accountants en Adviseurs heeft de jaarrekening van de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland over 2020 gecontroleerd.

Geconsolideerde balans per 31-12-2020

Geconsolideerd Balans	€	€
ACTIVA	31-12-2019	31-12-2020
Vaste Activa		
Materiële vaste activa		
Grond	272.187	272.187
Gebouwen	238.998	196.428
Totaal gebouwen en grond	511.185	468.616
Verkregen activa gemeente Haarlem	70.000	60.000
Automatiseringsapparatuur	15.993	152.571
Bedrijfsauto	32.030	24.912
Totaal Materiële vaste activa	613.215	706.099
Financiële vaste activa		
Boeterente geldlening Hillegom	3.132	0
Vlottende activa		
Debiteuren	9.236	22.063
Nog te ontvangen posten	150.104	52.847
Vooruitbetaalde exploitatielasten	172.690	155.590
Belastingen en premies Soc. Verz.	92.533	35.100
Totaal bovenstaand	424.563	265.600
Liquide middelen		
Rekening courant bank	27.967	1.341.877
Spaarrekening	1.796.907	544.991
PayPal	0	861
Kruisposten	1.506	1.715
Totaal	1.826.380	1.889.444
TOTAAL ACTIVA	2.867.290	2.861.143

PASSIVA	31-12-2019	31-12-2020
Eigen vermogen		
Algemene Reserve	92.491	92.491
Egalisatiereserve gemeente Haarlem	341.000	341.000
Egalisatiereserve gemeente Heemstede	52.000	52.000
Egalisatiereserve gemeente Bloemendaal	11.451	11.451
Egalisatiereserve gemeente Hillegom	15.000	15.000
Egalisatiereserve gemeente Zandvoort	7.200	7.200
Bestemmingsreserve MVA Haarlem	70.000	60.000
Bestemmingsreserve Toekomstvisie Haarlem	100.000	100.000
Bestemmingsreserve Mobiliteitsbeleid	109.057	251.057
Bestemmingsreserve Stationsbibliotheek	80.000	40.000
Bestemmingsreserve Automatisering	8.639	0
Bestemmingsreserve Innovatie	203.941	76.961
Bestemmingsreserve Herinrichting Retail	92.054	92.054
Bestemmingsreserve Corona 2021	0	102.183
	1.182.833	1.241.396
Voorzieningen		
Voorziening huurderonderhoud Haarlem	198.273	272.993
Voorziening groot onderhoud	127.086	144.870
	325.359	417.863
Langlopende schulden		
Hypothecaire lening gemeente Bloemendaal	96.428	86.785
	96.428	86.785
Kortlopende schulden		
Crediteuren	360.014	241.255
Vooruitontvangen posten	188.317	103.771
Aflossingsverplichtingen	107.769	9.643
Nog te betalen exploitatielasten	147.889	241.735
Nog te betalen salariskosten/vakantiedagen	197.706	254.448
Belastingen en premies sociale verzekeringen	260.975	264.247
	1.262.670	1.115.099
TOTAAL PASSIVA	2.867.290	2.861.143

Staat van Baten en Lasten

In de Staat van Baten en Lasten over 2020 zijn per component de belangrijkste verschillen aangegeven tussen de door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting en de jaarrekening.

Bibliotheek Zuid-Kennemerland

Geconsolideerde Staat van Baten en Lasten

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	Vershil €	%
Baten					
Gebruikersinkomsten	1.235.847	1.183.600	1.060.061	-123.539	-10%
Specifieke dienstverlening	437.968	305.800	287.910	-17.890	-6%
Diverse baten	89.291	95.000	35.187	-59.813	-63%
Subsidies	6.671.222	6.798.800	6.809.820	11.020	0%
Som der baten	8.434.328	8.383.200	8.192.978	-190.222	
Lasten					
Bestuur en organisatie	150.516	138.600	132.850	-5.750	4%
Marketing en Communicatie	84.629	100.000	96.956	-3.044	3%
Huisvesting	1.216.768	1.305.200	1.125.167	-180.033	14%
Corona preventiemiddelen	n.v.t.	n.v.t.	142.738	142.738	n.v.t.
Personeelskosten	5.361.205	5.317.300	5.261.942	-55.358	1%
Administratie	114.735	121.000	96.993	-24.007	20%
Automatisering	296.241	383.400	372.024	-11.376	3%
Collectie en media	812.505	844.200	770.884	-73.316	9%
Specifieke kosten	10.471	15.000	5.114	-9.886	66%
Overige kosten	223.078	158.500	96.128	-62.372	39%
Som der lasten	8.270.148	8.383.200	8.100.796	-282.404	
Resultaat	164.180	0	92.183	92.183	

	Jaarrekening 2019	Begroting 2020	Jaarrekening 2020	Vershil €	%
Projecten					
Vervanging Automatisering			-8.639		
Innovatie 2020			-24.980		
Dekking:					
Onttrekking Bestemmingsreserve Automatisering			8.639		
Onttrekking Bestemmingsreserve Innovatie			24.980		
Vrijval Bestemmingsreserve Materiële Vaste Activa			10.000		
Verschuiving van bestemmingsreserves					
Bestemmingsreserve Mobiliteitsbeleid			142.000		
Bestemmingsreserve Stationsbibliotheek			-40.000		
Bestemmingsreserve Innovatie			-102.000		
Te bestemmen 2020					
Bestemmingsreserve ter dekking van de gevolgen van corona in 2021			102.183		

Risicoanalyse

In 2020 hebben wij een risicoanalyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij 28 risico's gedefinieerd en beoordeeld. De beoordeling is gedaan op basis van de kans dat een situatie zich voordoet maal de impact die het kan hebben op de organisatie. Op deze manier hebben we de 5 grootste risico's voor onze organisatie in kaart gebracht, te weten;

- Sluiting (tijdelijk) van de bibliotheek of een vestiging als gevolg van een calamiteit
- Ontlezing
- Discrepantie in het personeelsbestand
- Minder subsidie (tot € 500k)
- Terugloop aantal betalende leden met > 10%

Aan deze top 5 hebben wij extra aandacht besteed door een overzicht te maken van de hieraan verbonden mitigerende maatregelen. Deze maatregelen zijn besproken met de RvT.

3.3

Wet normering topinkomens

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op Stichting Bibliotheek Zuid-

Kennemerland. Het voor Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2020 € 201.000, het algemene WNT-maximum.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	R.M.J. van Acker	A.B. Lem
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	Manager Publieke Dienstverlening
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 105.224	€ 74.937
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.859	€ 10.214
Subtotaal	€ 119.082	€ 85.151
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 201.000	€ 201.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 119.082	€ 85.151
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019		
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 – 31/12	1/1 – 31/12
Deeltijdfactor 2019 in fte	1	1
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 113.087	€ 71.919
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 13.963	€ 9.732
Totale bezoldiging 2019	€ 127.050	€ 81.651

Toeziqhthoudende topfunctionarissen

Bedragen x € 1	T.C.M. Blesgraaf	A.A. Wessel	J.J.Q. Lampe
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 1.193	€ 1.193	€ 1.193
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 30.150	€ 20.100	€ 20.100
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 1.193	€ 1.193	€ 1.193
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	4/7 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 1.158	€ 1.158	579
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2019	€ 1.158	€ 1.158	€ 579
Bedragen x € 1	E.J. Haverkamp	F.A.J. Tromp	B.P. de Gruijter
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/03	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 298	€ 1.193	€ 1.193
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 20.100	€ 20.100	€ 20.100
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 298	€ 1.193	€ 1.193
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2019			
Aanvang en einde functievervulling in 2019	4/7 - 31/12	1/1 - 31/12	4/7 - 31/12
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 579	€ 1.158	€ 579
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2019	€ 579	€ 1.158	€ 579

3.4

Overzicht fondsen

De Bibliotheek Zuid-Kennemerland dankt de volgende fondsen en gemeenten voor (project-)subsidies die in 2020 zijn toegekend:

Gemeente Haarlem
Gemeente Zandvoort
Vrienden van de Bibliotheek Zuid-Kennemerland
Oranje Fonds
Rabobank Stimuleringsfonds
Casca Kinderopvang
Probiblio
Kinderpostzegelactie
Kunst van Lezen
Koninklijke Bibliotheek

Rijksregeling Combinatiefunctionarissen
Fonds voor Cultuurparticipatie
Rabobank ClubSupport Actie
Stichting Hulpactie Haarlem
Xafax
Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland
Stichting Dorodarte
Stichting Geld en Effectenhandel
Zabawas
Ministerie van OCW / Tel mee met Taal

3.5

Stichting Basisbibliotheek Haarlem-Heemstede

De stichting Basisbibliotheek Haarlem-Heemstede is op 20 maart 2008 opgericht om de arbeidsvoorwaarden te regelen van de medewerkers die tot 1 juni 2008 in dienst waren van respectievelijk de gemeenten Haarlem en Heemstede, beide verplicht bij het ABP aangesloten.

De stichting stelt zich primair ten doel in de samenleving van Haarlem en van de naburige samenwerkende gemeenten vrije toegang tot informatie, kennis en cultuur te bieden aan iedereen die dit wenst. Dit is identiek aan het doel van de Stichting Bibliotheek Zuid-Kennemerland.

Op 1 januari 2020 telde de Stichting Basisbibliotheek Haarlem-Heemstede 51 personeelsleden. Op 31 december waren dat er 45.

De Stichting is (via een zogeheten B3-toetreding) het lichaam van waaruit de werknemers deelnemen aan de Stichting Pensioenfonds ABP. De arbeidsvoorwaarden van de werknemers in de Stichting Basisbibliotheek Haarlem-Heemstede komen overeen met de arbeidsvoorwaarden van de gemeente Haarlem.

Wil je meer lezen?

Bekijk het jaarverslag online

www.bibliotheekzuidkennemerland.nl/jaarverslag

